

O B Č I N A
SLOVENSKA BISTRICA
O b č i n s k i s v e t

3. dopisna seja občinskega sveta
dne 11. novembra 2024

Gradivo za 1.a točko dnevnega reda

ZADEVA: Dokument identifikacije investicijskega projekta za projekt: »Obnova gradu Slovenska Bistrica z digitalizacijo za dostopnejšo kulturno dediščino«

O B Č I N A
SLOVENSKA BISTRICA

O b č i n s k a u p r a v a
Oddelek za družbene dejavnosti

Kolodvorska ulica 10, 2310 Slovenska Bistrica

telefon: h.c. + 386 2 / 843 28 00, **fax:** + 386 2 / 81 81 141 **e-mail:** obcina@slov-bistrica.si

uradna spletna stran: www.slovenska-bistrica.si

Številka: 3D/2024-DIIPMK

Datum: 8. 11. 2024

O B Č I N A
SLOVENSKA BISTRICA
O b č i n s k i s v e t

ZADEVA: Dokument identifikacije investicijskega projekta za projekt:
»Obnova gradu Slovenska Bistrica z digitalizacijo za
dostopnejšo kulturno dediščino«

I. PREDLAGATELJ

Župan dr. Ivan ŽAGAR

II. DELOVNO TELO, PRISTOJNO ZA OBRAVNAVO

Odbor za družbene dejavnosti

III. VRSTA POSTOPKA

Enofazni

IV. PRAVNE PODLAGE ZA SPREJEM

- Uredba o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ (Uradni list RS., št. 60/06, 54/10)

- Statut Občine Slovenska Bistrica (Uradni list RS, št. 55/10).

V. NAMEN IN CILJI SPREJEMA DOKUMENTA

Grad Slovenska Bistrica predstavlja osrednji kulturni spomenik in prireditveni center na območju občine Slovenska Bistrica. Grad je bil razglašen za kulturni spomenik državnega pomena z *Odlokom o razglasitvi Gradu in parka v Slovenski Bistrici za kulturni spomenik državnega pomena* (Ur.l.RS, šr. 81/99, 55/02, 16/08 – ZVKD-1 in 50/08). Ima izjemno pomembno vlogo pri ustvarjanju kulturne klime v lokalnem okolju. Služi kot osrednji umetnostni, razstaviščni, prireditveni in protokolarni objekt. V gradu je sedež osrednje kulturne institucije v občini, javnega zavoda Zavoda za kulturo Slovenska Bistrica, na ogled je muzej, prav tako v gradu organizirajo številne prireditve, delavnice, poroke in druge dogodke, ob sobotah pa poteka na grajskem dvorišču tudi mestna tržnica.

Grad je bil od konca druge svetovne vojne v državni lasti, nato pa je v sredini preteklega leta prišlo do prenosa lastništva z države na Občino Slovenska Bistrica, kar predstavlja pomemben korak pri zagotavljanju možnosti in finančnih sredstev za nadaljnjo obnovo in ohranjanje osrednjega kulturnega spomenika ter izkoriščenost njegovega potenciala v celoti.

Trenutna situacija narekuje potrebno po čimprejšnji sanaciji strehe gradu. Obstoječa opečna kritina je povsem dotrajana, strešniki so pretežno prekriti z mahom in plesnijo, opeka je preperela. Takšno stanje povzroča konstantno zamakanje lesenih stropov, posebej ogroženi pa so stropovi v nadstropju gradu, ki so poslikani z izjemnimi baročnimi freskami Ignaca Flurerja iz okoli l. 1721 - viteška dvorana in slavnostno stopnišče ter z baročnimi štukaturami okrašeni saloni.

Poleg investicijskih del za obnovo se kaže tudi potreba po modernizaciji programa in vključevanju sodobnih digitalnih rešitev za obiskovalce, ki bodo ta pomemben kulturni spomenik pripravile na nove izzive v času, omogočile večjo dostopnost in pritegnile nove obiskovalce.

Cilji projekta so:

- Sanirati dotrajano streho z vsemi pripadajočimi elementi v velikosti 1.309,88 m².
- Razviti dva nova turistična produkta in ju vključiti v lokalno turistično ponudbo ter tako povečati dodano vrednost turistične dejavnosti.
- Obogatiti ponudbo vsebin za ranljive skupine in tako krepiti socialno vključenost.
- Slediti trendom na področju razvoja in trženja kulturne dediščine.

Projekt ima bistven pomen za preprečevanje uničevanja bogate kulturne dediščine, ki se nahaja v gradu. Poleg ohranitve kulturnega spomenika bo izboljšana njegova varnost, posledično pa bo to omogočilo tudi izvajanje aktivnosti na prostem, na notranjem grajskem dvorišču. S tem bo projekt pripomogel k:

- povečanju izkoriščenost gradu kot razvojne priložnosti in spodbujevalca trajnostnega razvoja;
- povečanju dostopnost kulturnega spomenika širši javnosti in krepitvi kulturne klime v okolju;

- krepitvi tržne usmerjenosti Zavoda za kulturo Slovenska Bistrica;
- širjenju možnosti za povezovanje in združevanje akterjev na področju kulture in turizma s ciljem večanja dodane vrednosti.

Z dokumentom identifikacije investicijskega projekta se ugotavlja, da je investicija v izbrani varianti, smiselna in potrebna.

Ministrstvo za kulturo (v nadaljevanju MK) je 9. 8. 2024, objavilo javni razpis za izbor operacij "Trajnostne obnove in oživljanja kulturnih spomenikov v lasti občin ter vključevanje kulturnih doživetij v slovenski turizem – kohezijska regija Vzhodna Slovenija" (JR-EKP-KS 2024-28).

Namen javnega razpisa je sofinanciranje projektov obnove in oživljanja kulturnih spomenikov v izključni lasti občin na območju kohezijske regije Vzhodna Slovenija, ki bodo poleg investicije v obnovo kulturnega spomenika vključevali tudi aktivnosti za spodbujanje in oplemenitenje (kulturnega) turizma ter aktivnosti za spodbujanje dostopnosti do dediščine za vse državljane in obiskovalce, tudi za osebe z različnimi nezmožnostmi.

Predvideno investicijo v Grad Slovenska Bistrica bomo prijavi na omenjen javni razpis.

Glede na vrednost investicije je potrebno v skladu z Uredbo o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ (Ur.l. RS, št. 60/06, 54/10 in 27/16) pripraviti še Investicijski program.

VI. FINANČNE POSLEDICE

Vrednost projekta znaša 999.153,60 € brez DDV oz. 1.217.504,80 € z DDV, izvedba predvidenih ukrepov pa je načrtovana v letu 2026.

Sredstva za izvedbo investicije se zagotovijo v okviru proračuna Občine Slovenska Bistrica, po virih in v višini:

- EU-ESRR (85%): 849.280,56 €
- MK - slovenska udeležba (15%): 149.873,04 €
- Občina Slovenska Bistrica: 218.351,20 €

VII. PREDLOG SKLEPA

Občinskemu svetu predlagamo, da dokument obravnava, o njem razpravlja in sprejme naslednji:

S K L E P

1. Občinski svet Občine Slovenska Bistrica potrjuje Dokument identifikacije investicijskega projekta za projekt »Obnova gradu Slovenska Bistrica z digitalizacijo za dostopnejšo kulturno dediščino«.
2. Vrednost projekta po tekočih cenah znaša 1.217.504,80 € (vključno z DDV) in se bo izvajal od oktobra 2024 do decembra 2026.

3. Sredstva za izvedbo investicije se zagotovijo v okviru proračuna Občine Slovenska Bistrica, po virih in v višini:
  - EU-ESRR (85%): 849.280,56 €
  - MK - slovenska udeležba (15%): 149.873,04 €
  - Občina Slovenska Bistrica: 218.351,20 €
4. Projekt je uvrščen v Načrt razvojnih programov Občine za obdobje 2024 - 2026
5. Občinski svet pooblašča župana za morebitne naknadne spremembe tega investicijskega dokumenta, ter za spremembe v Načrtu razvojni programov in spremembe tega sklepa, če bodo potrebne v primeru sofinanciranja iz državnih oziroma evropskih sredstev.

S spoštovanjem,

Pripravila
Nataša Pernat

Irena JEREB
vodja oddelka za
družbene dejavnosti

Priloga:

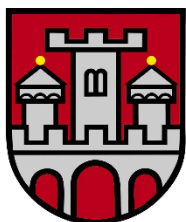
- Dokument identifikacije investicijskega projekta za projekt »Obnova gradu Slovenska Bistrica z digitalizacijo za dostopnejšo kulturno dediščino«

DOKUMENT IDENTIFIKACIJE INVESTICIJSKEGA PROJEKTA
(DIIP)

Naziv projekta:

OBNOVA GRADU SLOVENSKA
BISTRICA Z DIGITALIZACIJO ZA
DOSTOPNEJŠO KULTURNO
DEDIŠČINO

Investitor projekta:

OBČINA SLOVENSKA BISTRICA
Kolodvorska ulica 10
2310 Slovenska Bistrica

Župan
Dr. Ivan Žagar

Dokument je izdelan v skladu z Uredbo o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ, Uradni list RS, št. 60/06, 54/10 in 27/16).

Datum izdelave:
Oktober 2024

KAZALO VSEBINE

1	UVODNO POJASNILO	3
2	OSNOVNI PODATKI O INVESTITORJU, UPRAVLJAVCU IN IZDELOVALCU INVESTICIJSKE DOKUMENTACIJE Z ŽIGI IN PODPISI ODGOVORNIH OSEB.....	5
3	ANALIZA STANJA Z OPISOM RAZLOGOV ZA INVESTICIJSKO NAMERO	7
	3.1 PODRAVSKA REGIJA Z OBČINO SLOVENSKA BISTRICA	7
	3.2 PREDSTAVITEV UPRAVLJAVCA INVESTICIJE.....	10
	3.3 OPIS RAZLOGOV ZA INVESTICIJSKO NAMERO	11
	3.3.1 <i>Kratek opis gradu Slovenska Bistrica in njegove zgodovinske vrednosti .....</i>	<i>11</i>
	3.3.2 <i>Osnovni podatki o spomeniku kulturne dediščine .....</i>	<i>16</i>
	3.3.3 <i>Opis trenutnega stanja in razlogov za investicijsko namero .....</i>	<i>16</i>
	3.3.4 <i>Potek sanacije gradu in grajske pristave .....</i>	<i>22</i>
4	OPREDELITEV RAZVOJNIH MOŽNOSTI IN CILJEV INVESTICIJE	31
	4.1 RAZVOJNE MOŽNOSTI	31
	4.2 POVEZANOST PROJEKTA Z DRUGIMI RAZVOJNIMI PROJEKTI IN PROGRAMI.....	33
	4.3 NAMEN IN CILJI PROJEKTA.....	34
	4.4 USKLAJENOST INVESTICIJSKEGA PROJEKTA Z DRŽAVNIM STRATEŠKIM RAZVOJNIM DOKUMENTOM IN DRUGIMI RAZVOJNIMI DOKUMENTI, USMERITVAMI SKUPNOSTI TER STRATEGIJAMI IN IZVEDBENIMI DOKUMENTI STRATEGIJ POSAMEZNIH PODROČIJ IN DEJAVNOSTI	37
	4.4.1 <i>Program evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji.....</i>	<i>37</i>
	4.4.2 <i>Nova evropska agenda za kulturo .....</i>	<i>38</i>
	4.4.3 <i>Slovenska strategija pametne specializacije S5.....</i>	<i>38</i>
	4.4.4 <i>Strategija razvoja Slovenije 2030.....</i>	<i>39</i>
	4.4.5 <i>Načrt za okrevanje in odpornost (NOO) .....</i>	<i>40</i>
	4.4.6 <i>Strategija kulturne dediščine 2020-2023.....</i>	<i>40</i>
	4.4.7 <i>Strategija slovenskega turizma 2022-2028 .....</i>	<i>42</i>
	4.4.8 <i>Resolucija o nacionalnem programu za kulturo 2022-2029 .....</i>	<i>43</i>
	4.4.9 <i>Regionalni razvojni program Podravja 2021-2027 .....</i>	<i>43</i>
	4.4.10 <i>Skladnost projekta z načelom DNSH in presoja podnebne odpornosti .....</i>	<i>44</i>
	4.4.11 <i>Vključevanje načela Novega evropskega Bauhauusa.....</i>	<i>45</i>
5	OPIS VARIANT.....	47
	5.1 VARIANTA 0 – BREZ INVESTICIJE	47
	5.2 VARIANTA 1 – Z INVESTICIJO.....	47
	5.3 IZBIRA OPTIMALNE VARIANTE.....	48
6	OPREDELITEV VRSTE PROJEKTA	49
	6.1 VRSTA PROJEKTA	49
	6.2 OPREDELITEV OSNOVNIH TEHNIČNO-TEHNOLOŠKIH REŠITEV V OKVIRU PROJEKTA.....	49
7	VREDNOST PROJEKTA.....	52
	7.1 VREDNOST PROJEKTA PO STALNIH CENAH	52
	7.2 VREDNOST PROJEKTA PO TEKOČIH CENAH.....	53
8	OPREDELITEV TEMELJNIH PRVIN INVESTICIJE	54
	8.1 STROKOVNE PODLAGE ZA PRIPRAVO DIIP	54
	8.2 OPIS LOKACIJE	54
	8.2.1 <i>Makrolokacija .....</i>	<i>54</i>
	8.2.2 <i>Mikrolokacija .....</i>	<i>54</i>
	8.3 OBSEG IN SPECIFIKACIJA STROŠKOV PROJEKTA S ČASOVNIM NAČRTOM IZVEDBE	56
	8.4 KADROVSKO—ORGANIZACIJSKA SHEMA	57
	8.5 VARSTVO OKOLJA	57

8.6 VIRI FINANCIRANJA	58
8.7 PRIČAKOVANA STOPNJA IZRABE ZMOGLJIVOSTI OZIROMA EKONOMSKA UPRAVIČENOST PROJEKTA	59
9 UGOTOVITEV SMISELNOSTI IN MOŽNOSTI NADALJNE PRIPRAVE INVESTICIJSKE, PROJEKTNE, TEHNIČNE IN DRUGE DOKUMENTACIJE	60

KAZALO TABEL

TABELA 1: PREBIVALSTVO V PODRAVSKI REGIJI 2004-2022 (NA DAN 1.1.)	8
TABELA 2: GOSTOTA PREBIVALSTVA V PODRAVSKI REGIJI (NA DAN 1. 1. 2024)	8
TABELA 3: PODATKI O SPOMENIKU KULTURNE DEDIŠČINE	16
TABELA 4: IZVEDENA VZDRŽEVALNA DELA	22
TABELA 5: KRITERIJI ZA IZBOR OPTIMALNE VARIANTE IN NAVEDBA UGODNEJŠE VARIANTE GLEDE NA IZBRAN KRITERIJ	48
TABELA 6: DOSEŽENI REZULTATI PO POSAMEZNI VARIANTI	48
TABELA 7: VREDNOST PROJEKTA - STALNE CENE, OKTOBER 2024	52
TABELA 8: UPRAVIČENI IN NEUPRAVIČENI STROŠKI PROJEKTA, STALNE CENE	52
TABELA 9: VREDNOST PROJEKTA – TEKOČE CENE.....	53
TABELA 10: UPRAVIČENI IN NEUPRAVIČENI STROŠKI PROJEKTA, TEKOČE CENE	53
TABELA 11: PODATKI O ZEMLJIŠKI PARCELI	55
TABELA 12: SPECIFIKACIJA STROŠKOV PROJEKTA	56
TABELA 13: TERMINSKI PLAN INVESTICIJE	57
TABELA 14: UPRAVIČENI IN NEUPRAVIČENI STROŠKI INVESTICIJE, TEKOČE CENE.....	58
TABELA 15: VIRI FINANCIRANJA INVESTICIJE, TEKOČE CENE	59

KAZALO SLIK

SLIKA 1: PODRAVSKA REGIJA Z OBČINO SLOVENSKA BISTRICA.....	7
SLIKA 2: BDP NA PREBIVALCA, PRIMERJALNO Z DRŽAVNIM POVPREČJEM TER NAJBOLJ IN NAJMANJ RAZVITO REGIJO V OBDOBJU 2012-2022	9
SLIKA 3: ORGANIZACIJSKA STRUKTURA ZAVODA ZA KULTURO SLOVENSKA BISTRICA	11
SLIKA 4: ZUNANJOST GRADU SLOVENSKA BISTRICA	12
SLIKA 5: NOTRANJI PROSTORI GRADU - PRITLIČJE	12
SLIKA 6: NOTRANJI PROSTORI GRADU – 1. NADSTROPJE	13
SLIKA 7: NOTRANJI PROSTORI GRADU – 2. NADSTROPJE	14
SLIKA 8: GRAJSKA PRISTAVA.....	15
SLIKA 9: POŠKODBE NA STREHI GRADU IN POSLEDICE ZAMAKANJA NA ZUNANJOSTI	18
SLIKA 10: POSLEDICE ZAMAKANJA STREHE V NOTRANJOSTI GRADU	19
SLIKA 11: PADANJE STREŠNIKOV	22
SLIKA 12: FRESKE V OSREDNJI DVORANI BISTRŠKEGA GRADU	30
SLIKA 13: PRIKAZ MIKROLOKACIJE OBJEKTA	55
SLIKA 14: FINANČNA KONSTRUKCIJA INVESTICIJE	59

1 UVODNO POJASNILO

Dokument obravnava investicijo v obnovo Bistriškega gradu z namenom obnove in modernizacije kulturnega spomenika ter obogatitve kulturno – turistične ponudbe območja. Grad Slovenska Bistrica predstavlja osrednji kulturni spomenik in prireditveni center na območju občine Slovenska Bistrica. Grad je bil razglašen za kulturni spomenik državnega pomena z *Odlokom o razglasitvi Gradu in parka v Slovenski Bistrici za kulturni spomenik državnega pomena* (Ur.l.RS, št. 81/99, 55/02, 16/08 – ZVKD-1 in 50/08). Ima izjemno pomembno vlogo pri ustvarjanju kulturne klime v našem okolju. Služi kot osrednji umetnostni, razstaviščni, prireditveni in protokolarni objekt. V gradu je sedež osrednje kulturne institucije v občini, javnega zavoda Zavoda za kulturo Slovenska Bistrica, na ogled je muzej, prav tako v gradu organizirajo številne prireditve, delavnice, poroke in druge dogodke, ob sobotah pa poteka na grajskem dvorišču tudi mestna tržnica.

Zaradi njegovega pomena, razvojnih priložnosti in velikega interesa v lokalnem okolju po ohranitvi tega izjemnega spomenika, je Občina Slovenska Bistrica vse od leta 1985 vlagala v prenavo in revitalizacijo gradu. Poleg ohranjanja osrednjega kulturnega spomenika je občina z vlaganji zagotavljala tudi pogoje za razvoj in promocijo kulturne dejavnosti, tako v lokalnem, kot tudi regionalnem okolju. Grad je bil od konca druge svetovne vojne v državni lasti, nato pa je v sredini preteklega leta prišlo do prenosa lastništva z države na Občino Slovenska Bistrica, kar predstavlja pomemben korak pri zagotavljanju možnosti in finančnih sredstev za nadaljnjo obnovo in ohranjanje osrednjega kulturnega spomenika ter izkoriščenost njegovega potenciala v celoti.

Trenutna situacija narekuje potrebno po čimprejšnji sanaciji strehe gradu. Obstoječa opečna kritina je povsem dotrajana, strešniki so pretežno prekriti z mahom in plesnijo, opeka je preperela. Takšno stanje povzroča konstantno zamakanje lesenih stropov, posebej ogroženi pa so stropovi v nadstropju gradu, ki so poslikani z izjemnimi baročnimi freskami Ignaca Flurerja iz okoli l. 1721 - viteška dvorana in slavnostno stopnišče ter z baročnimi štukaturami okrašeni saloni.

Poleg investicijskih del za obnovo se kaže tudi potreba po modernizaciji programa in vključevanju sodobnih digitalnih rešitev za obiskovalce, ki bodo ta pomemben kulturni spomenik pripravile na nove izzive v času, omogočile večjo dostopnost in pritegnile nove obiskovalce.

V okviru ukrepov je predvidena:

- sanacija strešne kritine v bruto površini 1.309,88 m²;
- izvedba konservatorsko restavratskih posegov na področju cca 6 m² stropa;
- izdelava multimedijskih vsebin in nabava ter instalacija strojne opreme za interpretacijski center gradu;
- razvoj in promocija dveh novih turističnih produktov.

Vrednost projekta znaša 999.153,60 € brez DDV oz. 1.217.504,80 € z DDV, izvedba predvidenih ukrepov pa je načrtovana v letu 2026.

Občina Slovenska Bistrica bo investicijo prijavila na Javni razpis za izbor operacij "**Trajnostne obnove in oživljanja kulturnih spomenikov v lasti občin ter vključevanje kulturnih doživetij v slovenski turizem – kohezijska regija Vzhodna Slovenija**" (JR-EKP-KS 2024-28), ki ga je objavilo Ministrstvo za kulturo dne 9. 8. 2024. Predmet javnega razpisa je sofinanciranje projektov obnove in oživljanja kulturnih spomenikov na območju kohezijske regije Vzhodna Slovenija, s sredstvi Evropskega sklada za regionalni razvoj in sredstvi Republike Slovenije v okviru Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027. Predvidena višina sofinanciranja stroškov projekta znaša 999.153,60 €, preostanek v višini 218.351,20 € pa predstavljajo proračunska sredstva Občine Slovenska Bistrica.

2 OSNOVNI PODATKI O INVESTITORJU, UPRAVLJAVCU IN IZDELOVALCU INVESTICIJSKE DOKUMENTACIJE Z ŽIGI IN PODPISI ODGOVORNIH OSEB

Investitor projekta:

Naziv	OBČINA SLOVENSKA BISTRICA
Naslov	Kolodvorska ulica 10, 2310 Slovenska Bistrica
Odgovorna oseba	Dr. Ivan Žagar, župan Podpis: Žig
Telefon	(02) 843 28 00
Spletna stran	slovenska-bistrica.si
E-poštni naslov	obcina@slov-bistrica.si
Davčna številka	49960563
Matična številka	5884250

Upravljavec:

Naziv	ZAVOD ZA KULTURO SLOVENSKA BISTRICA
Naslov	Grajska ulica 11, 2310 Slovenska Bistrica
Odgovorna oseba	Herta Žagar, direktorica Podpis: Žig
Telefon	(02) 805 53 50
Spletna stran	zavod-ksb.si
E-poštni naslov	tajnistvo@zavod-ksb.si
Davčna številka	68775849
Matična številka	1121561000

Izdelovalec investicijskega dokumenta

Naziv	RAZVOJNO INFORMACIJSKI CENTER SLOVENSKA BISTRICA
Naslov	Trg svobode 5, 2310 Slovenska Bistrica
Odgovorna oseba	Tomaž Repnik, direktor Podpis: Žig
Telefon	(02) 843 02 46
Spletna stran	ric-sb.si
E-pošta	info@ric-sb.si
Davčna številka	72326018
Matična številka	1510045

3 ANALIZA STANJA Z OPISOM RAZLOGOV ZA INVESTICIJSKO NAMERO

3.1 Podravska regija z občino Slovenska Bistrica

Investicija se načrtuje na območju občine Slovenska Bistrica. Občina je locirana znotraj Podravske statistične regije, ki se uvršča v kohezijsko regijo Vzhodna Slovenija.

Podravska statistična regija s površino 2.170 km² obsega 10,7 % slovenskega ozemlja in je peta največja slovenska statistična regija. Regija na svoji zahodni strani meji na Koroško in Savinjsko regijo, na svoji vzhodni strani pa s Pomursko regijo. Na severu meji na Republiko Avstrijo, na jugu pa na Republiko Hrvaško.

SLIKA 1: PODRAVSKA REGIJA Z OBČINO SLOVENSKA BISTRICA

Regija na svoji zahodni strani meji na Koroško in Savinjsko regijo, na svoji vzhodni strani pa s Pomursko regijo. Na severu meji na Republiko Avstrijo, na jugu pa na Republiko Hrvaško. Regijo sestavlja 41 občin, in sicer: (1) Benedikt, (2) Cerkevnik, (3) Cirkulane, (4) Destrnik, (5) Dornava, (6) Duplek, (7) Gorišnica, (8) Hajdina, (9) Hoče – Slivnica, (10) Juršinci, (11) Kidričevo, (12) Kungota, (13) Lenart, (14) Lovrenc na Pohorju, (15) Majšperk, (16) Makole, (17) Maribor, (18) Markovci, (19) Miklavž na Dravskem polju, (20) Oplotnica, (21) Ormož, (22) Pesnica, (23) Podlehnik, (24) Poljčane, (25) Ptuj, (26) Rače – Fram, (27) Ruše, (28) Selnica ob Dravi, (29) **Slovenska Bistrica**, (30) Središče ob Dravi, (31) Starše, (32) Sveta Ana, (33) Sveta Trojica v Slovenskih goricah, (34) Sveti Andraž v Slovenskih goricah, (35) Sveti Jurij v Slovenskih goricah, (36) Sveti Tomaž, (37) Šentilj, (38) Trnovska vas, (39) Videm, (40) Zavrč in (41) Žetale.

Regijo sestavlja 678 naselij. V regiji je po podatkih Statističnega urada RS na dan 1.1.2024 živel 330.572 prebivalcev. Delež prebivalstva v strukturi prebivalstva Republike Slovenije je v zadnjih nekaj letih konstanten. Gostota prebivalstva v Podravske statistični regiji močno presega slovensko povprečje.

TABELA 1: PREBIVALSTVO V PODRAVSKI REGIJI 2004-2022 (NA DAN 1.1.)

Leto	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Slovenija	1.996.433	1.997.590	2.003.358	2.010.377	2.025.866	2.032.362	2.046.976
Podravska regija	319.426	319.114	319.235	319.706	321.781	322.900	323.343
Delež	16,00	15,97	15,93	15,90	15,88	15,89	15,79

Leto	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Slovenija	2.050.189	2.055.496	2.058.821	2.061.085	2.062.874	2.064.188	2.065.895
Podravska regija	323.119	323.534	323.238	323.328	323.356	321.493	322.043
Delež	15,76	15,74	15,70	15,69	15,68	15,57	15,59

Leto	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Slovenija	2.066.880	2.080.908	2.095.861	2.108.977	2.107.180	2.116.972	2.123.949
Podravska regija	322.058	324.104	325.994	328.469	327.998	329.014	330.572
Delež	15,58	15,58	15,55	15,57	15,56	15,54	15,56

Vir: Statistični urad Republike Slovenije

TABELA 2: GOSTOTA PREBIVALSTVA V PODRAVSKI REGIJI (NA DAN 1. 1. 2024)

	Površina v km ²	Št. preb.	Preb./km ²
Slovenija	20.271	2.123.949	104,78
Podravska regija	2.170	330.572	152,38

Vir: Statistični urad Republike Slovenije

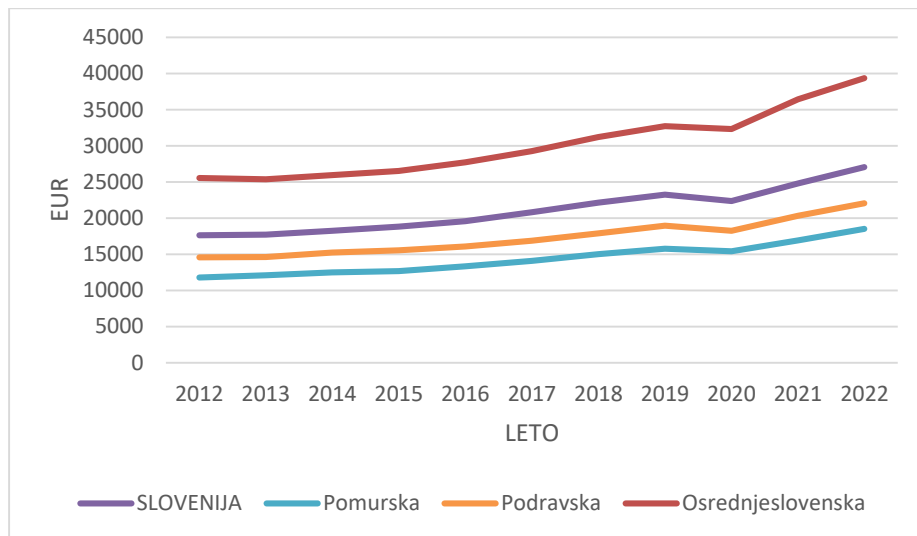
Gre za regijo z velikimi razvojnimi problemi, v okviru katere je koncentracija gospodarskih dejavnosti in prebivalstva na nekaterih območjih v preteklosti povzročila različne pogoje za življenje in delo (razlike v prostorski razporeditvi delovnih mest, stopnji brezposelnosti, v izobrazbeni strukturi prebivalstva) ter neenakomerno dostopnost do gospodarske in družbene infrastrukture znotraj regije.

Problemi so še posebej izraziti v strukturno zaostalih in ekonomsko, razvojno šibkih območjih s pretežno agrarno usmeritvijo, v območjih z demografskimi problemi, z nizkim dohodkom na prebivalca, v ekonomsko in socialno nestabilnih območjih.

Indeks razvojne ogroženosti za Podravje (regija NUTS 3) za programsko obdobje 2021–2027 znaša 133,4 (Pravilnik o razvrstitvi razvojnih regij po stopnji razvitosti za programsko obdobje 2021–2027; Ur.l.RS, št. 118/21).

Zaradi različnih geografskih možnosti, gospodarske preteklosti in dostopnosti so znotraj regije precejšnje razlike v razvitosti občin. S finančno in gospodarsko krizo so se razmere v regiji še poslabšale. Gospodarska moč Podravske regije, merjena z BDP, je pod slovenskim povprečjem. V letu 2022 je bilo v Podravske regiji ustvarjenega 12,7 % BDP države. BDP te regije je znašal 22.045,00 € na prebivalca, kar predstavlja 81,53 % slovenskega povprečja.

SLIKA 2: BDP NA PREBIVALCA, PRIMERJALNO Z DRŽAVNIM POVPREČJEM TER NAJBOLJ IN NAJMANJ RAZVITO REGIJO V OBDOBJU 2012-2022

Občina Slovenska Bistrica leži na stičišču Pohorja, Haloz ter Dravsko - Ptujskega polja in velja za eno večjih občin v podravske regiji. Meji z občinami Lovrenc na Pohorju, Ruše, Hoče - Slivnica, Rače - Fram, Kidričevo, Majšperk, Makole, Poljčan, Slovenske Konjice, Oplotnica, Zreče. Razprostira se na 260,1 km² in nudi prostor 26.129 prebivalcem (Statistični urad RS, 2024).

Gostota poseljenosti v občini je pod slovenskim povprečjem in znaša 100,45 prebivalcev/km². Stopnja registrirane brezposelnosti v občini znaša 4,8 % (ZRSZ, avgust 2022) in je pod slovenskim povprečjem, ki znaša 5,5 % v enakem obdobju. Povprečna mesečna neto plača je v avgustu 2022 znašala 1.245,21 €, kar je za dobrih 5 % nižje od slovenskega povprečja.

Koeficient razvitosti občine Slovenska Bistrica za leti 2024 in 2025, izračunan na podlagi Uredbe o metodologiji za določitev razvitosti občin za leti 2024 in 2025 (Ur.l.RS št. 132/23), znaša 1, s čimer se občina uvršča v povprečje razvitosti občin v Sloveniji.

Turizem predstavlja pomembno razvojno priložnost za občino Slovenska Bistrica in njeno širše območje. Pokrajina združuje pet naravnih območij: Polskavsko dolino, Ložniško dolino, Pohorje in Dravinjsko dolino ter seveda ožje mestno bistriško območje. Tukaj se prepletata bogata naravna in kulturna dediščina, s številnimi še ohranjenimi naravnimi znamenitostmi ter kulturnimi in zgodovinskimi spomeniki.

Mesto Slovenska Bistrica predstavlja industrijsko, upravno in kulturno središče občine. Slovenska Bistrica je eno starejših mest v Sloveniji. Spanheimi so bili v prvi polovici 13. stoletja prvi znani lastniki kraja. Prvotno naselje se je razvilo na stičišču cest v smereh današnjega Ptujja, Maribora in Celja.

Poselitev sega že v antično in še v starejša obdobja. V srednjem veku se je širilo iz prvotnega Gradišča v prostor današnje poselitve. Prvi pisni dokument izhaja iz leta 1227, kjer se kraj imenuje

Fvstritz – Bistrica. Ime Slovenska je mesto pridobilo šele leta 1565. Mestne pravice je kraj dobil do leta 1313.

Med turškimi napadi in tremi požari, ki so mesto vsakokrat upepelili, je Slovenska Bistrica utrpela veliko škodo. Večina stavb zaradi požara izhaja iz 18. stoletja. Med najznamenitejšimi kulturnimi spomeniki oziroma spomeniški območji so POLEG Bistriškega gradu tudi: nekdanji hotel Beograd, cerkev Marije sedem žalosti in minoritski samostan, rotovž, nekdanji mestni dvorec, župna cerkev sv. Jerneja, Slomškov dom, Marijino znamenje iz leta 1771 na Trgu Alfonza Šarha, kamniti most čez Bistrico, stavba nekdanje hranilnice, sodna palača, Graslov stolp in druge.

Na področju naravne dediščine sta najpomembnejšimi grajski park in kostanjev drevored v Kolodvorski ulici. Najstarejši del Slovenske Bistrice je Gradišče. Danes je mesto upravno, gospodarsko in kulturno središče pokrajine med Halozami in Pohorjem.

Mesto Slovenska Bistrica ima približno 8000 prebivalcev. Ob mestu se razvija industrijska cona s številnimi dejavnostmi. Pomembna panoga v okolici mesta je kmetijstvo, med panogami še posebej vinogradništvo in sadjarstvo.

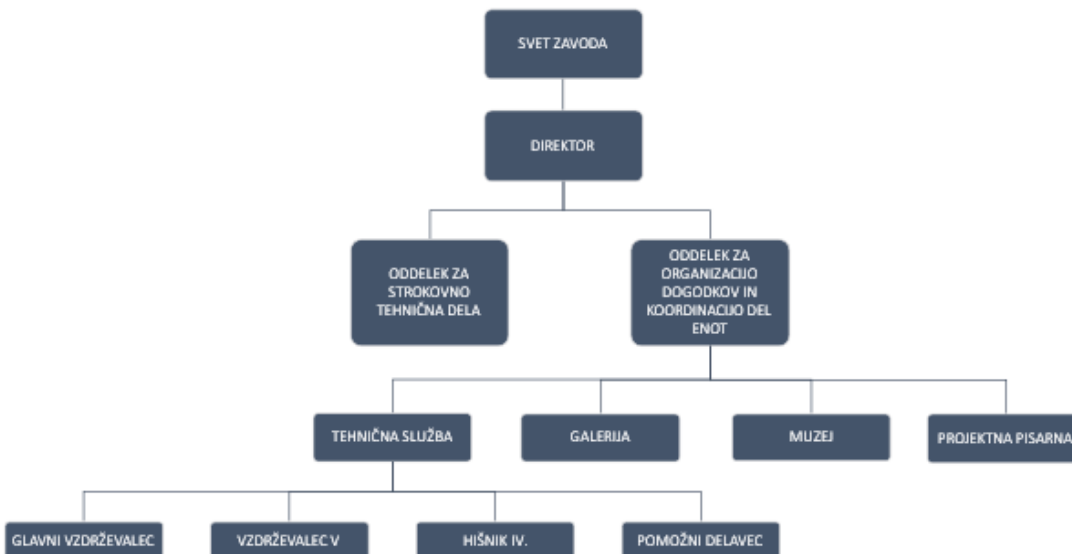
3.2 Predstavitev upravljavca investicije

Upravljavec Gradu Slovenska Bistrica je Zavod za kulturo Slovenska Bistrica, ki ima od leta 1996 sedež v gradu in predstavlja osrednjo kulturno institucijo v občini Slovenska Bistrica. Zavod za kulturo v Slovenski Bistrici sistematično in organizirano ustvarja pozitivno kulturno atmosfero v domačem okolju ter vzdržuje motiviran ustvarjalni duh tako v lokalnem kot širšem okolju. S svojimi dejavnostmi se osredotoča na različne doživljajske, informativne in izobraževalne vsebine, namenjene različnim ciljnim skupinam. Deluje na umetnostno zgodovinskem, umetniškem in etnološkem področju, kar je v skladu z njegovimi formalnimi ustanovitvenimi akti. Na praktični ravni Zavod obsežno deluje na področju muzejske in galerijske dejavnosti, organizira kulturne prireditve, razvija ter izvaja pedagoške in izobraževalne programe ter revitalizira nepremično kulturno dediščino. Poleg tega je tudi izdajateljska hiša, ki podpira literarno in raziskovalno ustvarjalnost lokalnega prebivalstva.

Vizija Zavoda za kulturo za obdobje 2027 do 2032 je v kontinuiranem procesu rasti razviti institucijo, ki se uspešno odziva na splošno kolektivno stanje duha v okolju, aktivira in ohranja motivacijo za ustvarjalno delovanje ter vedrino duha. V organizacijskem in funkcionalnem smislu si prizadeva utrditi in nadgraditi prepoznavnost svojih dejavnosti kot specializirane kulturno-muzejske in galerijske institucije. Zavod namerava razvijati izvirne pedagoške, raziskovalne in prireditvene produkte, ki bodo privabili obiskovalce s svojimi inovativnimi pristopi in rešitvami, hkrati pa se zanašali na tradicijo in sodobno interpretacijo dediščine. Cilj Zavoda je postati institucija, ki bo presegla lokalne meje in postala nacionalno priznana javna institucija z vplivom na nacionalno kulturno atmosfero, kar bo tudi podprla nacionalna skupnost.

SLIKA 3: ORGANIZACIJSKA STRUKTURA ZAVODA ZA KULTURO SLOVENSKA BISTRICA

3.3 Opis razlogov za investicijsko namero

3.3.1 Kratak opis gradu Slovenska Bistrica in njegove zgodovinske vrednosti

Grad Slovenska Bistrica leži v samem centru Slovenske Bistrice in je neposredno povezan z razvojem mesta. Je kulturni spomenik državnega pomena in hkrati predstavlja osrednji mestni in občinski kulturni center. Prav tako je grad sedež Zavoda za kulturo Slovenska Bistrica, ki predstavlja osrednjo kulturno institucijo v občini in je hkrati tudi upravljalec gradu. Grad Slovenska Bistrica je srednjeveški mestni grad z renesančno zasnovo traktov okoli kvadratnega dvorišča in izstopajočimi stolpi na vogalih. V notranjosti so izrednega pomena poslikave sten, kapele, velikega stopnišča in Viteške dvorane avtorja Franza Ignaza Flurerja. Te freske so najboljše in najboljše Flurerjevo delo in hkrati edine podpisane in datirane v Attemsovih gradovih na slovenskem Štajerskem ter predstavljajo visokobaročni ideal poslikanega prostora. Bogata kulturna dediščina gradu predstavlja povod za ustvarjanje kvalitetnih turističnih produktov in ustvarjanje edinstvene turistične ponudbe.

Grad, prvotno dvor, se je leta 1227 pojavil kot sedež županije Pohorje in je skozi zgodovino doživel številna preoblikovanja. Prvič omenjen kot grad leta 1313, je pogorel leta 1384 in bil večkrat oblegan. Od leta 1587 je prešel v privatno last, najprej v roke družine Vetter, ki je med letoma 1590 in 1623 izvedla obsežno obnovo. Kasneje so ga prevzeli grofje Wildenstein, ki so uredili park v francoskem slogu. Leta 1717 ga je kupil Ignac Marija Attems, ki je izvedel modernizacijo, vključno z novimi portalnimi okni in reprezentančnim stopniščem. Po drugi svetovni vojni je bil grad nacionaliziran in propadal do leta 1985, ko se je začela njegova obnova.

Grad Slovenska Bistrica je od leta 2019 vključen v čezmejno Cesto gradov, ki pod skupno blagovno znamko združuje štajerske gradove v Avstriji in v Sloveniji.

SLIKA 4: ZUNANJOST GRADU SLOVENSKA BISTRICA

SLIKA 5: NOTRANJI PROSTORI GRADU - PRITLIČJE

SLIKA 6: NOTRANJI PROSTORI GRADU – 1. NADSTROPJE

SLIKA 7: NOTRANJI PROSTORI GRADU – 2. NADSTROPJE

SLIKA 8: GRAJSKA PRISTAVA

Grad Slovenska Bistrica danes predstavlja kulturni center z razstavnimi prostori, kjer so na ogled zbirke, povezane z območjem med Pohorjem in Halozami. Poleg stalnih razstav se na gradu odvijajo številne kulturne prireditve, med katerimi izstopata Starobistriški večeri kulture v poletnih mesecih ter Praznično grajsko mesto v decembru. Obiskovalci lahko uživajo v koncertih, folklornih nastopih, gledaliških predstavah in razstavah likovnih del, fotografij in keramike. Kljub izgubi nekdanje bogate grajske opreme grad danes ponuja raznolike vsebine, ki ga oživljajo in privabljajo obiskovalce.

3.3.2 Osnovni podatki o spomeniku kulturne dediščine

Grad Slovenska Bistrica predstavlja najpomembnejši spomenik kulturne dediščine v občini Slovenska Bistrica. S Sklepom o določitvi javne infrastrukture na področju kulture (Ur.l.RS, št.62/2015) je bil Grad Slovenska Bistrica dne 28. 2. 2015 razglašen za **javno kulturno ustanovo**.

Grad je javno dostopen, ves čas se za obiskovalce organizirajo tudi vodeni ogledi. V notranjosti je na ogled 15 stalnih zbirk, skozi vse leto pa se odvijajo najrazličnejše kulturne prireditve in razstave.

TABELA 3: PODATKI O SPOMENIKU KULTURNE DEDIŠČINE

Naziv kulturne dediščine	Slovenska Bistrica – Grad
EID	1-00663
Vrsta spomenika	Spomenik državnega pomena
Predpis	Odlok o razglasitvi Gradu in parka v Slovenski Bistrici za kulturni spomenik državnega pomena
Objava	Ur.l. RS, št. 81/99-3856, 55/2002-2701, 50/2008-2131
Klasifikacija dediščine - tip	Profana stavbna dediščina
Datacija	Zadnja četrtina 14. stol., 1384, zadnja četrtina 15. stol., druga polovica 16. stol., prva polovica 17. stol., prva četrtina 18. stol.
Avtorji	Franc Ignac Flurer (freskant; okoli 1721), Josef Hueber (arhitekt;1751)
Opis	Razsežen grad z renesančno zasnovo traktov okoli dvorišča in stolpi v utrjenih vogalih. Stavba ima baročno nadgradnjo (kapela, pročelja). Notranjost je poslikana (viteška dvorana). Ob gradu je park.
Strokovna področja	Umetnostna zgodovina, krajinska arhitektura, zgodovina
Lokacija	Grajska 11, Slovenska Bistrica Ob SZ robu, v vogalu nekdanj utrjenega srednjeveškega naselja, ob potoku in parku.
Datum vpisa v register kulturne dediščine	30. 4. 1996

Vir: Register nepremične kulturne dediščine, 2024.

3.3.3 Opis trenutnega stanja in razlogov za investicijsko namero

Grad Slovenska Bistrica, ki je razglašen za spomenik državnega pomena, je zaradi zaskrbljujoče slabega stanja strešne kritine, zelo ogrožen. Obstoječa opečna kritina je povsem dotrajana, strešniki so pretežno prekriti z mahom in plesnijo, opeka je preperela. Zaradi takega stanja prihaja do konstantnega zamakanja lesenih stropov. Dodatno škodo povzročajo lokalna neurja z močnimi nalivi, točo in snegom. Posebej ogroženi so stropi v nadstropju gradu, ki so poslikani z izjemnimi baročnimi freskami Ignaca Flurerja iz okoli l. 1721 - viteška dvorana in slavnostno stopnišče ter z

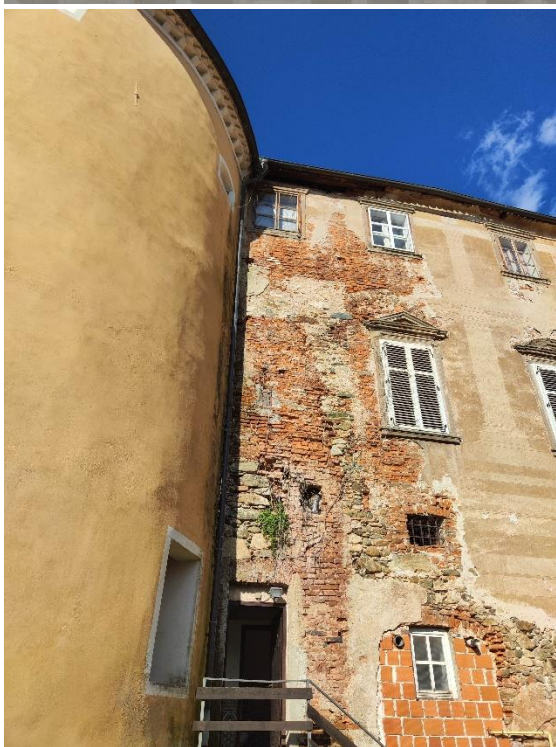
baročnimi štukaturami okrašeni saloni. Neposredno pod strešino je namreč prisotna lesena konstrukcija, na kateri je izveden nosilec za stensko poslikavo. Dež pada direktno, skozi poškodovano kritino, na les, ki je nosilec za trstičje (pripeto z žico) z ometom in stensko poslikavo. Posledično les trohni, prisotna je korozija kovane žice in razpada omet ter barvna plast. Na zidovih in stropu baročnega stopnišča so že vidne katastrofalne posledice vpliva meteornih voda. Razpada vezivna malta, predvsem na področju s trstičjem obdelanega stropa. Omet se drobi in posledično odpada. Prihaja do odstopanja ometa s stenskimi poslikavami od zidov, oziroma stropa. Ponekod so prisotni večji »mehurji«, posamezna področja so votla, na nekaterih mestih pa je omet s poslikavami že odpadel. Predvsem pa prisotna vlaga povzroča luščenje, drobljenje in posledično odpadanje barvnih plasti. Nastajajo večje lasne razpoke na ometih in barvnih plasteh, vidna je prisotnost topljivih soli in mikroorganizmov, ki še dodatno ogrožajo baročne freske. Škoda, ki jo povzroča zamakanje na poslikavah, je neprecenljiva. V primeru, da se streha ne sanira obstaja velika verjetnost, da bomo izgubili stenske poslikave v viteški dvorani. Posledično grozi izguba vitalnih delov kulturnega spomenika, ki ima danes močan kulturni, umetnostno-zgodovinski in arhitekturni pomen za našo družbo, tako na nacionalni kot mednarodni ravni.

Neposredno pod strešino so tudi leseni nosilci za ostale prostore v 2. nadstropju, katerih stropi so danes prekriti z beležem, pod katerimi se nahajajo stenske poslikave. V teh prostorih so danes že prisotne večje poškodbe zaradi zamakanja, ki lahko povzročijo izgubo zgodovinske in umetniške vrednosti gradu.

Zaradi poškodovane strehe in nastale škode gradu ni mogoče uporabljati v polnem obsegu. Nekateri prostori so zaradi poškodb postali manj varni za obiskovalce. To še posebej vpliva na večje skupine obiskovalcev, kot so šolske ekskurzije ali organizirane ture, kjer je potrebno zagotoviti večjo stopnjo varnosti. Zaradi teh omejitev so zmanjšane kapacitete za sprejem obiskovalcev, kar neposredno vpliva na število ljudi, ki lahko obiše grad. Dodatno poškodovana streha in s tem povezano tveganje onemogočata izvedbo nekaterih dogodkov na notranjem dvorišču, ki sicer predstavlja ključen zunanji prostor gradu za prireditve in kulturne dogodke. Zaradi nevarnosti padanja strešne kritine je potrebna previdnost pri gibanju na notranjem dvorišču in pri dostopu do nekaterih prostorov.

Sodobni trendi interpretacije kulturne dediščine narekujejo tudi potrebo po digitalizaciji in modernizaciji vsebin, ki bi izboljšale obiskovalčevo izkušnjo ter omogočile spoznavanje in učenje o kulturni dediščini na interaktiven in sodoben način. Pomanjkanje digitalnih orodij, kot so multimedijски vodiči, interaktivne aplikacije ali virtualni ogledi, omejuje možnosti, da bi se obiskovalci poglobili v zgodovinske, umetniške in kulturne vidike gradu in okolice.

SLIKA 9: POŠKODBE NA STREHI GRADU IN POSLEDICE ZAMAKANJA NA ZUNANJOSTI

SLIKA 10: POSLEDICE ZAMAKANJA STREHE V NOTRANJOSTI GRADU

SLIKA 11: PADANJE STREŠNIKOV

3.3.4 Potek sanacije gradu in grajske pristave

Po koncu druge svetovne vojne je bil grad nacionaliziran, grajska oprema pa odtujena. Prostore je najprej za svoje potrebe uporabljala vojska, po selitvi vojske iz gradu pa je ta postal stanovanjski objekt in propadal vse do leta 1985, ko se je pričelo z njegovo obnovo in celotno revitalizacijo. Obnova je potekala neprekinjeno od leta 1985 in poteka še danes. V tem obdobju se je Grad Slovenska Bistrica predvsem z sredstvi lokalne skupnosti skoraj v celoti obnovil. Na objektu grajske pristave pa so se investicijska dela izvajala v manjšem obsegu ter zajemajo predvsem sanacijo ostrejša, prekrivanje strehe objekta ter razna manjša obnovitvena dela v objektu.

TABELA 4: IZVEDENA VZDRŽEVALNA DELA

	Grad Slov. Bistrica	NTP (m ²)	Obdelava prostorov	Leto obnove
1.0	PRITLIČJE	823,46		
1.1	Kuhinja	40,69	- izdelava estriha - izvedba sušilnega ometa ter barvanje - polaganje opečnega tlaka - izvedba strojnih ter elektro instalacij - zamenjava ter obnova stavbnega pohištva - montaža gostinskega dvigala	2004 - 2010
1.2	Hodnik	14,90	- izdelava estriha - izvedba sušilnega ometa ter barvanje - polaganje opečnega tlaka	1994 - 2010

			- izvedba strojnih ter elektro instalacij - obnova stavbnega pohištva - montaža plinske peči - montaža lesenih vrat	
1.3	Trgovina s spominki	55,25	- izdelava estriha - izvedba sušilnega ometa ter barvanje - polaganje klinker keramike - izvedba strojnih ter elektro instalacij - obnova stavbnega pohištva	1994 - 2010
1.4	Sprejemna pisarna	38,52	- izdelava estriha - izvedba sušilnega ometa ter barvanje - polaganje klinker keramike - izvedba strojnih ter elektro instalacij - obnova stavbnega pohištva	1994 - 2010
1.5	WC ženski	18,04	- izdelava estriha - izvedba sušilnega ometa ter barvanje - polaganje naravnega kamna - izvedba strojnih ter elektro instalacij - zamenjava ter obnova stavbnega pohištva - ureditev sanitarij (galanterija)	2008
1.6	WC ženski	9,46	- izdelava estriha - izvedba sušilnega ometa ter barvanje - polaganje naravnega kamna - izvedba strojnih ter elektro instalacij - zamenjava ter obnova stavbnega pohištva - ureditev sanitarij (galanterija)	2008
1.7	WC za zaposlene	14,35	- izdelava estriha - izvedba sušilnega ometa ter barvanje - polaganje keramike - izvedba strojnih ter elektro instalacij - zamenjava ter obnova stavbnega pohištva - ureditev sanitarij (galanterija)	2008
1.8	Prostori tenis kluba	8,22	- izdelava estriha - izvedba sušilnega ometa ter barvanje - polaganje keramike - izvedba elektro instalacij - zamenjava ter obnova stavbnega pohištva	1990 - 1995
1.9	Prostori tenis kluba	40,02	- izdelava estriha - izvedba sušilnega ometa ter barvanje - polaganje keramike - izvedba elektro instalacij - zamenjava ter obnova stavbnega pohištva	1990 - 1995
1.10	Zbirka kamnin	42,08	- izdelava estriha - izvedba sušilnega ometa ter barvanje - polaganje klinker keramike - izvedba strojnih ter elektro instalacij - obnova stavbnega pohištva	1990 - 1994
1.11	Stara zbirka vin	27,01	- izdelava estriha - izvedba sušilnega ometa ter barvanje - polaganje klinker keramike - izvedba strojnih ter elektro instalacij - obnova stavbnega pohištva	1990 - 1994
1.12	Garderoba	17,10	- izdelava estriha - izvedba sušilnega ometa ter barvanje - polaganje klinker keramike - izvedba strojnih ter elektro instalacij - obnova stavbnega pohištva	1990 - 1994
1.13	Podhod	0,00	- tlakovanje tlakovci, kamen	

			- izvedba sušilnega ometa ter barvanje	
1.14	Prostori ZKD ter JSKD	24,89	- izdelava estriha - izvedba sušilnega ometa ter barvanje - polaganje klinker keramike - izvedba strojnih ter elektro instalacij - zamenjava ter obnova stavbnega pohištva	1988
1.15	Prostori ZKD ter JSKD	37,25	- izdelava estriha - izvedba sušilnega ometa ter barvanje - polaganje klinker keramike - izvedba strojnih ter elektro instalacij - zamenjava ter obnova stavbnega pohištva	1988
1.16	Delavnica	63,09	- izdelava estriha - izvedba sušilnega ometa ter barvanje - polaganje klinker keramike - izvedba strojnih ter elektro instalacij - zamenjava ter obnova stavbnega pohištva	1988
1.17	Kapela	52,70	- izdelava estriha - izvedba sušilnega ometa ter barvanje - polaganje klinker keramike - izvedba strojnih ter elektro instalacij - zamenjava ter obnova stavbnega pohištva	1990 - 1998
1.18	Stopnišče	14,58	- obnova stopnišča - naravni kamen - izvedba kovanih vrat	1990 - 2000
1.19	Vodnjak	26,30	- izvedba tamponskega nasutja - izvedba sušilnega ometa ter barvanje - zamenjava stavbnega pohištva	1992 - 1993
1.20	WC moški	12,42	- izdelava estriha - izvedba sušilnega ometa ter barvanje - polaganje keramike - izvedba strojnih ter elektro instalacij - zamenjava ter obnova stavbnega pohištva - ureditev sanitarij (galanterija)	2008
1.21	Globoka klet	60,18	- izvedba tamponskega nasutja - izvedba sušilnega ometa ter barvanje - zamenjava ter obnova stavbnega pohištva	1988
1.22	Etnološka zbirka	47,40	- izdelava estriha - izvedba sušilnega ometa ter barvanje - polaganje opečnega tlaka - izvedba elektro instalacij - zamenjava stavbnega pohištva	1988
1.23	Razstava vin	59,94	- izdelava estriha - izvedba sušilnega ometa ter barvanje - polaganje opečnega tlaka - izvedba elektro instalacij - zamenjava ter obnova stavbnega pohištva	1988
1.24	Skladišče	5,17	- izdelava estriha - izvedba sušilnega ometa ter barvanje - polaganje opečnega tlaka - izvedba elektro instalacij - obnova stavbnega pohištva	1988
1.25	Razstavišče	36,24	- izdelava estriha - izvedba sušilnega ometa ter barvanje - polaganje klinker keramike - izvedba elektro instalacij - zamenjava ter obnova stavbnega pohištva	1988
1.26	Stara grajska ura	22,12	- izdelava estriha - izvedba sušilnega ometa ter barvanje	2001

			- polaganje opečnega tlaka - izvedba elektro instalacij - zamenjava ter obnova stavbnega pohištva	
1.27	Klet Šuc	35,54	- izdelava estriha - izvedba sušilnega ometa ter barvanje - polaganje opečnega tlaka - izvedba elektro instalacij - zamenjava ter obnova stavbnega pohištva	2003
2.0	NADSTROPJE I.	1.069,72		
2.1	SV stolp	17,92	- izvedba ometa ter barvanje - polaganje klasičnega parketa - izvedba elektro instalacij - zamenjava ter obnova stavbnega pohištva - montaža gostinskega dvigala	1960 - 1970
2.2	Grajski salon 1	73,55	- izvedba ometa ter barvanje - polaganje klasičnega parketa - izvedba elektro instalacij - zamenjava ter obnova stavbnega pohištva	1960 - 1970
2.3	Viteška dvorana	133,87	- čiščenje ter obnova fresk - obnova naravnega kamna - izvedba strojnih ter elektro instalacij - zamenjava ter obnova stavbnega pohištva	1960 - 1988
2.4	Prostor pred viteško dvorano	55,27	- izvedba ometa ter barvanje - polaganje klasičnega parketa - izvedba elektro instalacij - zamenjava ter obnova stavbnega pohištva	1960 - 1970
2.5	Poročna dvorana	47,15	- čiščenje ter obnova fresk - polaganje klasičnega parketa - izvedba elektro instalacij - zamenjava ter obnova stavbnega pohištva	1960 - 1970 2005
2.6	Predporočna dvorana	54,56	- izvedba ometa ter barvanje - polaganje klasičnega parketa - izvedba elektro instalacij - zamenjava ter obnova stavbnega pohištva	1960 - 1970 2005
2.7	Galerija Grad 1	28,55	- izvedba ometa ter barvanje - izvedba elektro instalacij - obnova stavbnega pohištva - obnova obstoječega parketa	1998
2.8	Galerija Grad 2	44,49	- izvedba ometa ter barvanje - izvedba elektro instalacij - obnova stavbnega pohištva - obnova obstoječega parketa	1998
2.9	Galerija Grad 3	35,28	- izvedba ometa ter barvanje - izvedba elektro instalacij - obnova stavbnega pohištva - obnova obstoječega parketa	1998
2.10	Galerija Grad 4	41,54	- izvedba ometa ter barvanje - izvedba elektro instalacij - obnova stavbnega pohištva - obnova obstoječega parketa	1998
2.11	Galerija Grad 5	47,20	- izvedba ometa ter barvanje - izvedba elektro instalacij - obnova stavbnega pohištva - obnova obstoječega parketa	1998
2.12	Fundus pri galeriji	18,19	- izvedba ometa ter barvanje - izvedba elektro instalacij - obnova stavbnega pohištva	1998

			- obnova obstoječega parketa	
2.13	Arkadno stebrišče pred galerijo	62,50	- izvedba ometa ter barvanje - izvedba elektro instalacij - obnova stavbnega pohištva - obnova obstoječega parketa	1998
2.14	Hodnik	20,12	- izvedba ometa ter barvanje - izvedba elektro instalacij - obnova stavbnega pohištva - obnova obstoječega parketa	1998
2.15	Stara učilnica	50,58	- izvedba ometa ter barvanje - izvedba elektro instalacij - obnova stavbnega pohištva - obnova obstoječega parketa	1998
2.16	Veliko stopnišče	62,51	- izvedba ometa ter barvanje - obnova naravnega kamna, stopnišča - sanacija fresk	1999
2.17	Tomažičeva spominska soba	7,94	- izvedba ometa ter barvanje - polaganje klasičnega parketa - izvedba elektro instalacij - zamenjava stavbnega pohištva	1985 - 1986
2.18	Hodnik pred Tomažičevo spominsko sobo	9,69	- izvedba ometa ter barvanje - polaganje naravnega kamna - izvedba elektro instalacij - zamenjava stavbnega pohištva	1985 - 1986
2.19	Fundus pri lutkah	7,24	- izvedba sušilnega ometa ter barvanje - izvedba elektro instalacij - zamenjava stavbnega pohištva - obnova obstoječega parketa	1986 - 1987 2002
2.20	Zbirka lutk 1	47,20	- izvedba sušilnega ometa ter barvanje - izvedba elektro instalacij - zamenjava stavbnega pohištva - obnova obstoječega parketa	1986 - 1987 2002
2.21	Zbirka lutk 2	34,46	- izvedba sušilnega ometa ter barvanje - izvedba elektro instalacij - zamenjava stavbnega pohištva - obnova obstoječega parketa	1986 - 1987 2002
2.22	Zbirka molitvenikov	32,02	- izvedba sušilnega ometa ter barvanje - izvedba elektro instalacij - zamenjava stavbnega pohištva - obnova obstoječega parketa	1986 - 1987 2003 - 2004
2.23	Soba praporov in društva znancev	21,89	- izvedba sušilnega ometa ter barvanje - izvedba elektro instalacij - zamenjava stavbnega pohištva - obnova obstoječega parketa	1986 - 1987 2003 - 2004
2.24	Grajski salon 2	77,55	- izvedba ometa ter barvanje - polaganje klasičnega parketa - izvedba strojnih ter elektro instalacij - zamenjava stavbnega pohištva	1986 - 1987 2010
2.25	Hodnik pred lutkami	38,45	- izvedba ometa ter barvanje - polaganje naravnega kamna - izvedba elektro instalacij - zamenjava stavbnega pohištva	1986 - 1987 2002
3.0	NADSTROPJE II.	1.016,68		
3.1	Arhiv	17,87	- izvedba ometa ter barvanje - izvedba strojnih ter elektro instalacij - zamenjava stavbnega pohištva - obnova obstoječega parketa	1988 - 1999

3.2	Prostor za plinsko peč	21,42	- izvedba ometa ter barvanje - izvedba strojnih ter elektro instalacij - zamenjava stavbnega pohištva - obnova obstoječega parketa	2003
3.3	Kustus	16,35	- izvedba ometa ter barvanje - izvedba strojnih ter elektro instalacij - zamenjava stavbnega pohištva - obnova obstoječega parketa	1988 - 1994
3.4	Računovodstvo	19,42	-- izvedba ometa ter barvanje - izvedba strojnih ter elektro instalacij - zamenjava stavbnega pohištva - obnova obstoječega parketa	1988 - 1994
3.5	Hodnik	10,62	- izvedba ometa ter barvanje - izvedba strojnih ter elektro instalacij - zamenjava stavbnega pohištva - obnova obstoječega parketa	1988 - 1994
3.6	Luči in ozvočenje	29,12	- izvedba ometa ter barvanje - izvedba elektro instalacij - zamenjava ter obnova stavbnega pohištva - obnova obstoječega parketa	1988 - 1994
3.7	Prostor pred okroglim stolpom	21,34	- izvedba ometa ter barvanje - izvedba elektro instalacij - zamenjava ter obnova stavbnega pohištva - obnova obstoječega parketa	1988 - 1994
3.8	Hodnik pred stolpom	10,24	- izvedba ometa ter barvanje - izvedba elektro instalacij - zamenjava ter obnova stavbnega pohištva - obnova obstoječega parketa	1988 - 1994
3.9	Zbirka petrolejk	43,90	- izvedba ometa ter barvanje - izvedba elektro instalacij - zamenjava ter obnova stavbnega pohištva - obnova obstoječega parketa	1988 - 1994
3.10	Razstava Ančnikovo gradišče	45,80	- izvedba ometa ter barvanje - izvedba elektro instalacij - zamenjava ter obnova stavbnega pohištva - obnova obstoječega parketa	1988 - 1994
3.11	Janžekovičeva soba 1	35,30	- izvedba ometa ter barvanje - izvedba elektro instalacij - zamenjava ter obnova stavbnega pohištva - obnova obstoječega parketa	1990 - 2002
3.12	Janžekovičeva soba 2	50,16	- izvedba ometa ter barvanje - izvedba elektro instalacij - zamenjava ter obnova stavbnega pohištva - obnova obstoječega parketa	1990 - 2002
3.13	Ingoličeva soba	29,13	- izvedba ometa ter barvanje - polaganje klasičnega parketa - izvedba elektro instalacij - zamenjava ter obnova stavbnega pohištva	1988 - 1999
3.14	Hodnik pred minerali	9,79	- izvedba ometa ter barvanje - izvedba elektro instalacij - zamenjava ter obnova stavbnega pohištva - obnova obstoječega parketa	1988 - 1999
3.15	Zbirka mineralov	49,43	- izvedba ometa ter barvanje - izvedba elektro instalacij - zamenjava ter obnova stavbnega pohištva - obnova obstoječega parketa	1988 - 1999
3.16	Zbirka fosilov	57,43	- izvedba ometa ter barvanje	1988 - 1999

			- izvedba elektro instalacij - zamenjava ter obnova stavbnega pohištva - obnova obstoječega parketa	
3.17	Skladišče zbirke mineralov	21,81	- izvedba ometa ter barvanje - izvedba elektro instalacij - zamenjava ter obnova stavbnega pohištva - obnova obstoječega parketa	1988 - 1999
3.18	Hodnik - razstava fotografij	67,05	- izvedba ometa ter barvanje - izvedba elektro instalacij - zamenjava ter obnova stavbnega pohištva - obnova obstoječega parketa	1988 - 1999
3.19	Razstava vinska cesta	58,91	- izvedba ometa ter barvanje - izvedba elektro instalacij - zamenjava ter obnova stavbnega pohištva - obnova obstoječega parketa	1988 - 1999
3.20	Fundus pri razstavi vinske ceste	5,17	- izvedba ometa ter barvanje - polaganje PVC obloge tal - izvedba elektro instalacij - zamenjava ter obnova stavbnega pohištva	1988 - 1999
3.21	Hodnik pred vinsko cesto	66,68	- izvedba ometa ter barvanje - izvedba elektro instalacij - zamenjava ter obnova stavbnega pohištva - obnova obstoječega parketa	1988 - 1999
3.22	Stopnišče	38,54	- izvedba ometa ter barvanje - obnova naravnega kamna, stopnišča	1988 - 1999
3.23	Projekcijska dvorana	61,57	- izvedba ometa ter barvanje - izvedba elektro instalacij - zamenjava ter obnova stavbnega pohištva - obnova obstoječega parketa	1988 - 1999
3.24	Prostor pred projekcijsko dvorano	25,70	- izvedba ometa ter barvanje - polaganje tekstilne obloge tal - izvedba elektro instalacij - zamenjava ter obnova stavbnega pohištva	1988 - 1999
3.25	Hodnik	8,36	- izvedba ometa ter barvanje - polaganje klinker keramike - izvedba elektro instalacij - zamenjava ter obnova stavbnega pohištva	1988 - 1999
3.26	WC zaposleni	11,48	- izdelava estriha - izvedba ometa ter barvanje - polaganje keramike - izvedba strojnih ter elektro instalacij - zamenjava ter obnova stavbnega pohištva - ureditev sanitarij (galanterija)	1988 - 1999
3.27	Pisarna direktorja	29,16	- izvedba ometa ter barvanje - polaganje tekstilne obloge tal - izvedba elektro ter strojnih instalacij - zamenjava ter obnova stavbnega pohištva	1988 - 1999
3.28	Tajništvo	28,86	- izvedba ometa ter barvanje - polaganje tekstilne obloge tal - izvedba elektro ter strojnih instalacij - zamenjava ter obnova stavbnega pohištva	1988 - 1999
3.29	Pisarna	28,45	- izvedba ometa ter barvanje - polaganje tekstilne obloge tal - izvedba elektro ter strojnih instalacij - zamenjava ter obnova stavbnega pohištva	1988 - 1999
3.30	Knjižnica	30,30	- izvedba ometa ter barvanje - polaganje tekstilne obloge tal	1988 - 1999

			- izvedba elektro ter strojnih instalacij - zamenjava ter obnova stavbnega pohištva	
3.31	Arhiv	10,10	- izvedba ometa ter barvanje - polaganje tekstilne obloge tal - izvedba elektro ter strojnih instalacij - zamenjava ter obnova stavbnega pohištva	1988 - 1999
3.32	Hodnik pred upravo	57,22	- izvedba ometa ter barvanje - polaganje klinker keramike - izvedba elektro ter strojnih instalacij - zamenjava ter obnova stavbnega pohištva	1988 - 1999

	Grajska pristava	NTP (m ²)	Obdelava prostorov	Leto obnove
1.0	Ostrešje ter streha	886	- sanacija ostrešja - prekrivanje strehe - kleparska dela	2001
2.0	Prostori grajske Pristave	1.624	- delna sanacija ometov ter barvanje - delna sanacija tlakov - delna izvedba elektro instalacij - delna obnova stavbnega pohištva	1990 - 2010

Vir: Ocena vrednosti vlaganj v grad Slovenska Bistrica ter Grajsko pristavo, Gabrijan, 2012.

V nadaljevanju kompleksne preнове je potrebno najprej sanirati dotrajano strešno kritino in popraviti strešno konstrukcijo. Restavrirati je potrebno tudi izjemno kakovostne poslikave in s štukaturo okrašene notranje prostore.

V gradu so ohranjene freske Attemsovega dvornega freskanta Franza Ignacija Flurerja, nastale med leti 1717 in 1721. Poslikani so viteška dvorana, grajska kapela in reprezentančno stopnišče. Freske so tudi na stropu predporočne dvorane, nad vrati v prostorih Galerije grad in v poročni dvorani, vendar avtorji in čas nastanka le-teh niso znani.

Najlepše in največje freske so v viteški dvorani, ki je v celoti poslikana. Freske so posvečene Herkulovi apoteozi (sprejemu med bogove). Na severni steni dvorane je tudi grb družine Attems, na južni pa grb družine Herberstein, iz katere je bila žena grofa Ignaca Marije Attemsa. Freske je avtor podpisal in datiral v desnem kotu nad vhodnimi vrati.

SLIKA 12: FRESKE V OSREDNJI DVORANI BISTRŠKEGA GRADU

4 OPREDELITEV RAZVOJNIH MOŽNOSTI IN CILJEV INVESTICIJE

4.1 Razvojne možnosti

Grad je skupaj s parkom edini kulturni spomenik državnega pomena v mestu Slovenska Bistrica, poleg poslednjega bojišča pohorskega bataljona na Osankarici pa tudi v občini Slovenska Bistrica. Ko se je grad v 90. letih pričel intenzivno obnavljati, so postopoma vanj pričeli vključevati muzejske vsebine. Tematika muzejskih zbirk in razstav je bila različna, v veliki meri pa vezana na lokalno kulturno in naravno dediščino. Del zbirk je takratna kulturno skupnost dobila v dar del jih je odkupila od posameznikov. Vseh muzejskih zbirk je danes 14 in so last Zavoda za kulturo Slovenska Bistrica ter na ogled zainteresirani javnosti. Organizirana je redna vodniška služba, ki izvaja vodene ogledе gradu in zbirk po uradnem delovnem času zavoda.

V gradu so ohranjene freske Attemsovega dvornega freskanta Franza Ignacija Flurerja, nastale med leti 1717 in 1721. Poslikani so viteška dvorana, grajska kapela in reprezentančno stopnišče. Freske so tudi na stropu predporočne dvorane, nad vrati v prostorih Galerije grad in v poročni dvorani, vendar avtorji in čas nastanka le-teh niso znani. Galerija Grad zaseda najbolj reprezentančni del gradu. Nahaja se v 1. nadstropju južnega grajskega trakta. Obsega pet prostorov z nekaj manj kot 300 m² površine. V galeriji se letno zvrsti pet do šest likovnih razstav različnih avtorjev iz Slovenije in tujine. Predvidena je programska nadgradnja s tematskimi in dokumentarnimi razstavami.

Vizija vključevanja kulturnih dejavnosti v lokalno turistično ponudbo je **ustvariti dinamično kulturno središče**, ki bo grad postavilo v središče zgodovinske in umetniške izkušnje. S poudarkom na ohranjanju dediščine in razvoju raznolikih kulturnih programov, kot so razstave, koncerti in delavnice, želimo grad spremeniti v privlačno destinacijo, ki bo privabljala obiskovalce iz različnih okolij. Naša vizija vključuje tudi **sodelovanje z lokalnimi umetniki in obrtniki**, kar bo okrepilo občutek skupnosti ter spodbujalo trajnostni turizem. S tem želimo ustvariti prostor, kjer se prepletajo zgodovina, umetnost in izobraževanje, kar bo grad Slovenska Bistrica postavilo kot ključno središče kulturne identitete in turistične ponudbe v regiji.

Organizacija kulturnih prireditvev, kot so koncerti, razstave in gledališke predstave, je ključnega pomena za ohranjanje in promocijo kulturnega spomenika, saj te dejavnosti oživljajo prostor in ga povezujejo z živim umetniškim ustvarjanjem. S tem se spomenik ne le ohranja, temveč postane tudi dinamično središče družbenega življenja, ki privablja obiskovalce in spodbuja kulturno izmenjavo. Kulturne prireditve omogočajo, da se dediščina doživi na nov, sodoben način, kar povečuje zavedanje o njenem pomenu in spodbuja lokalno skupnost k aktivnemu sodelovanju pri ohranjanju kulturne identitete.

Izjemnega pomena za nadaljnjo promocijo kulturne dediščine in zgodovino območja bo **vzpostavitev interpretacijskega centra**. Interpretacijski center na Gradu Slovenska Bistrica bo obiskovalcem omogočil potopitveno popotovanje skozi zgodovino fresk in regije Slovenska Bistrica, kjer se bosta ti dve zgodbi prepletali in dopolnjevali. Glavni cilj interpretacijskega centra

je povezati obiskovalce z bogato kulturno dediščino, pri čemer bodo skozi različne multimedijske tehnologije in interaktivne elemente doživeli razvoj umetnosti fresk in hkrati odkrivali pomembne zgodovinske dogodke regije. Osrednja ideja centra je aktivno vključevanje obiskovalcev v interpretacijo. Namesto pasivnega sprejemanja informacij bodo obiskovalci aktivni soustvarjalci izkušnje. Skozi različne tehnološke in vizualne rešitve bo imel vsak obiskovalec možnost, da skozi lastne interakcije in odločitve odkriva povezave med umetnostjo fresk in zgodovino kraja. S tem bo fenomen zgodovinskih fresk in dogodkov preoblikovan v osebno izkušnjo, ki bo obiskovalcem omogočila, da interpretirajo in razumejo dediščino skozi svoje oči.

V okviru projekta bosta razvita dva nova turistična produkta:

- **Potovanje skozi zgodovino fresk s hologramom grofa Attemsa:** Doživetje bo vključevalo interaktivno izkušnjo s hologramom grofa Attemsa, kjer bodo obiskovalci poljubno izbirajo vprašanja in tematike. Zgodovinsko izkušnjo bo zaokrožil ogled fresk različnih zgodovinskih obdobj, projiciranih na stene in podprtih z zvočno podlago in grafikami. Na voljo bodo tudi interaktivni zasloni s časovnico, ki povezuje razvoj fresk in zgodovinskih dogodkov v Slovenski Bistrici. Obiskovalci bodo skozi hologramski dialog osebno spoznali grofa in njegov prispevek k umetnosti, kar jih na edinstven način poveže z zgodovinskim ozadjem kraja. Vsak obiskovalec si bo ustvaril svoj "pogovor" z grofom, kar omogoča osebno in prilagojeno izkušnjo.
- **Delavnica izdelave fresk – ustvarjanje lastnega umetniškega dela:** Obiskovalcem bo na voljo interaktivna delavnica, kjer lahko s pomočjo virtualnega tečaja ustvarijo svojo fresko v slogu izbranega zgodovinskega obdobja (srednjeveško, renesančno, baročno ali sodobno). Virtualni tečaj bo obiskovalce vodil skozi korake priprave pigmentov, mešanja barv in tehnik nanašanja. Izbirali bodo med različnimi stili ter dodajali svoje motive. Po končanem ustvarjanju bodo freske projicirane na steni, kar bo ustvarilo impresiven vizualni učinek in omogočilo udeležencem, da si ogledajo rezultate svojega dela v polni velikosti. Poleg tega bodo imeli udeleženci možnost tiska svoje freske kot personaliziran suvenir, ki ga lahko odnesejo domov kot unikatni spomin.

V Gradu Slovenska Bistrica se skozi vse leto izvajajo in organizirajo dogodki, ki krepijo sodelovanje med lokalno skupnostjo in obiskovalci. Ti dogodki niso le priložnost za zabavo, temveč tudi za izmenjavo znanj, spoznavanje lokalne kulture in krepitev vezi znotraj skupnosti.

V Gradu Slovenska Bistrica se izvajajo številne **delavnice in izobraževalni programi**, ki krepijo zavest o pomenu kulturne dediščine ter spodbujajo promocijo tako kraja kot celotne regije. Delavnice so namenjene predvsem družinam ter skupinam predšolskih, osnovnošolskih in srednješolskih otrok. Ponudbo bomo še dodatno obogatili z delavnicami, ki se osredotočajo na kulturno dediščino gradu. To so poslikave Franza Ignaza Flurerja, ki predstavljajo ene najpomembnejših slikarskih celot na Štajerskem. Z delavnicami, kot so »Kako nastane freska?« in »Flurer po moje – ni vse zlato kar se sveti«, bomo izobraževali obiskovalce o pomenu ohranjanja kulturnih spomenikov in njihovih avtentičnih arhitekturnih delov.

Izvedena bodo tudi **strokovna predavanja o trajnostni rabi kulturne dediščine** za lastnike, upravljalce in zainteresirano javnost. Ta izobraževanja spodbujajo povezovanje med različnimi deležniki, kar krepi občutek skupnosti in odgovornosti do dediščine. Poleg tega deljenje dobrih praks in inovativnih pristopov navdihuje nove rešitve ter povečuje kakovost upravljanja s kulturnimi spomeniki. Z večanjem ozaveščenosti o pomenu trajnostne rabe lahko prepričamo širšo javnost o vrednosti zaščite teh virov, kar olajša pridobivanje financiranja in podporo za projekte. Tako so takšna predavanja bistvenega pomena za zagotavljanje dolgoročnega obstoja kulturne dediščine.

Predvidene aktivnosti, ki so namenjene ozaveščanju in izobraževanju o kulturni dediščini, so:

- Ozaveščanje javnosti – objave v lokalnih medijih, novinarske konference, objave na družbenih omrežjih;
- Izobraževalni programi – izvajanje delavnic za otroke, mlade in družine (npr. Kako nastane freska?, Flurer po moje – ni vse zlato kar se sveti);
- Predavanja – strokovna predavanja o trajnostni rabi kulturne dediščine za lastnike, upravljalce in zainteresirano javnost;
- Panojska razstava – revitalizacija gradu Slovenska Bistrica;
- Sodelovanje z ZVKDS – Spoznaj? Varuj! Ohrani, Dnevi evropske kulturne dediščine;
- Dnevi odprtih vrat – javna vodstva (Prešernov dan, Mednarodni muzejski dan, Poletna muzejska noč).

4.2 Povezanost projekta z drugimi razvojnimi projekti in programi

Grad Slovenska Bistrica se odlično povezuje z različnimi atrakcijami v okolici, kar omogoča obiskovalcem, da obogatijo svoje doživetje z raziskovanjem kulturnih in naravnih lepote regije. V bližini gradu se nahajajo številne pohodniške in kolesarske poti, ki vodijo do slikovitih razglednih točk, kot so razgledi na Pohorje in dolino Bistrice. Naravne znamenitosti, kot so slapovi in idilične gozdne poti, ponujajo priložnosti za aktivno preživljanje prostega časa. Grad je vključen v tematske poti, ki so povezane z naravo ter kulturnimi znamenitostmi v občini:

- **Bistriška pot:** Zasnovana je tako, da pohodnike popelje od Gradu Slovenska Bistrica, kjer lahko spoznajo zgodovino območja in kulturne dediščine. Pot pohodnike nato vodi do doživljajskega centra na Treh kraljih. Pot je bila zasnovana v okviru projekta Enjoyheritage z namenom povezovanja interpretativnih vsebin, ki spodbujajo k aktivnemu doživljanju naravne in kulturne dediščine.
- **Jernejeva pot:** Vključuje ogled cerkva v občini, ki prav tako predstavljajo pomembno kulturno in arhitekturno vrednost. Vključen pa je tudi Grad Slovenska Bistrica, kot pomemben spomenik državnega pomena.
- **Kulturno-turistična pot Živa coprnija:** pot omogoča aktivno doživljanje zgodb, nastalih na Pohorju, ter njihovo trajno ohranitev. Pomembno je, da obiskovalcem predstavimo avtentične zgodbe domačega okolja. Projekt povezuje 10 lokacij na Pohorju in 10 v osrednji Istri ter ustvarja kulturno-turistična pot "Živa coprnija – po poti bajeslovne

dediščine". Bistriški grad je ena od ključnih lokacij, povezanih z zgodbami, kjer lahko te zgodbe predstavljamo na raznolike načine in z različnimi oblikami interpretacije.

Poskrbljeno je tudi za kolesarske navdušence, kjer je Grad Slovenska Bistrica vključen v kolesarske produkte »**Namig za vikend oddih**« pod okriljem TIC Slovenska Bistrica. Ta dogodivščina je primerna za ljubitelje cestnega kolesarjenja, tiste, ki raje kolesarijo po neurejenih poteh, oboževalce strmih vzponov ter tiste, ki uživajo v lagodnejšem kolesarjenju po nižinskih delih, medtem ko odkrivajo naravne in kulturne znamenitosti, vključno z obiskom Gradu Slovenska Bistrica in lokalnih ponudnikov.

Bistriški grad je prav tako vključen v »**Cesto gradov**«, ki povezuje gradove in dvorce v Sloveniji in Avstriji, ki predstavljajo veliko več kot zgolj točke na zemljevidu. Okolica jugovzhodne Avstrije in severovzhodne Slovenije, ki sodi med najbolj bogata območja z gradovi in dvorci v Evropi, v živo priča o velikih obdobjih. Vrt in užitek, kulinarika in klet, gibanje in udobje, dvor in obrt.

Bistriški grad je s svojo ponudbo in vsebinami eden od ponudnikov, ki je v okviru RIC Slovenska Bistrica vključen v **Partnerstvo za Pohorje**, ki povezuje 19 občin (med njimi je tudi Slovenska Bistrica), 7 ključnih nosilcev turistične ponudbe in 6 članov, med katerimi je tudi RIC Slovenska Bistrica. Cilji partnerstva so med drugim približati Pohorje, kot zeleno destinacijo, drugim podobnim destinacijam v razviti Evropi, oblikovati manjše projekte za promocijo celotnega območja, razvoj infrastrukture (tudi turistične) ter sistemsko upravljanje celotnega območja Pohorja kot turistično-naravnega parka. Bistriški grad je že sodeloval pri poletni kampanji »Pohorje 365«, v okviru katere so se oblikovali atraktivni turistični paketi in pri nekaterih drugih aktivnostih partnerstva.

Dogodki, ki se odvijajo na različnih lokacijah v Mariboru, se bodo promovirale tudi na Turističnem informacijskem centru (TIC) Maribor. Ta promocija je ključnega pomena, saj povečuje prepoznavnost kulturnih, umetniških in družabnih dogodkov, ki bogatijo lokalno skupnost in privablja obiskovalce iz vse Slovenije in tujine.

4.3 Namen in cilji projekta

Obnova strehe pomeni naslednji nujni korak v nadaljevanju večletne kompleksne prenove gradu. Strešna kritina zaradi dotrajanosti povzroča zamakanje strehe, ki povzroča škodo tako na zunanosti kot notranosti gradu.

Osnovni **namen** projekta je trajnostno obnoviti in modernizirati Grad Slovenska Bistrica z namenom ohranitve osrednjega spomenika kulturne dediščine ter njegove vsebine dopolniti z novimi, sodobnimi turističnimi produkti, ki vključujejo digitalizacijo z interpretacijo kulturne dediščine ter jih vključiti v kulturno – turistično ponudbo občine. S tem bomo prispevali k dvigu kakovosti uporabniške izkušnje turistov na področju kulture in dediščinskega turizma na našem območju. Projekt bo prispeval k izboljšanju dostopnosti gradu, tako fizične kot digitalne, kar bo

doprineslo k nadaljnemu razvoju trajnostnega turizma z vključevanjem kulturne dediščine in njenih potencialov na našem območju.

Projekt bo omogočil izboljšanje stanja kulturne infrastrukture ter nadgradnjo le-te v kontekstu prilagoditve dostopnosti za vse ciljne skupine, vključno z ranljivimi ciljnimi skupinami. Projekt daje poudarek nadgradnji interpretacije kulturne dediščine z elementi digitalizacije ter povezovanju kulturne dediščine s turizmom. Obiskovalcem želimo ponuditi osebno in njemu prilagojeno interaktivno izkušnjo, ki bo pritegnila širok krog obiskovalcem in jim bo omogočila edinstveno povezovanje z zgodovinsko dediščino.

Cilji projekta so:

CILJI PROJEKTA	DEJAVNOSTI ZA DOSEGO CILJEV
1. Sanirati dotrajano streho z vsemi pripadajočimi elementi v velikosti 1.309,88 m ² .	Sanacija strehe in ostrešja.
2. Razviti dva nova turistična produkta in ju vključiti v lokalno turistično ponudbo ter tako povečati dodano vrednost turistične dejavnosti.	Sodelovanje z lokalnimi turističnimi organizacijami, povezovanje z lokalnimi ponudniki, sodelovanje z razvijalci digitalnih rešitev, planiranje promocijskih aktivnosti.
3. Obogatiti ponudbo vsebin za ranljive skupine in tako krepiti socialno vključenost.	Oblikovanje digitalnih rešitev, ki so prilagojene potrebam slepih in slabovidnih oseb.
4. Slediti trendom na področju razvoja in trženja kulturne dediščine.	Vključevanje digitalnih rešitev, personalizacija izkušnje, vključevanje dostopnosti za osebe s posebnimi potrebami, uporaba družbenih medijev

Ciljne skupine, ki jim je projekt namenjen, so:

CILJNA SKUPINA	UKREPI ZA ZAGOTAVLJANJE DOSTOPNOSTI
DRUŽINE	Ogledi gradu za družine, ureditev interpretacijskega centra
OTROCI IN MLADOSTNIKI	Izvajanje delavnic in vodenih ogledov gradu z galerijo, ureditev interpretacijskega centra
DOMAČI IN TUJI TURISTI	Vodeni ogledi in vsebine bodo na voljo v domačem in tujih jezikih, ki obiskovalcem iz tujine omogočajo enakovredno izkušnjo.
IINVALIDI	Vsi prostori in interaktivne postaje bodo, kjer je to izvedljivo, dostopni tudi za osebe na invalidskih vozičkih, s širokimi prehodi, rampami in brez fizičnih ovir. Zasloni, eksponati in drugi interaktivni elementi bodo nameščeni na višini, ki omogoča enostaven dostop tudi gibalno oviranim obiskovalcem.

SLEPI IN SLABOVIDNI	Opisi bodo pripravljani v sodelovanju s strokovnjaki za slepe, da bodo informacije podane na način, ki je jasn in prilagojen potrebam slepih in slabovidnih. Zvočni vodiči bodo podajali opis vizualnih elementov in vsebin, ki bodo vključili kontekst in pomen eksponatov ter interpretacijskih vsebin, s ciljem, da bodo slepi obiskovalci vsebine razumeli in doživeli enakovredno, 3D replike eksponatov, kjer bo mogoče, Zasloni bodo opremljeni z možnostjo povečevanja besedila, glasovno navigacijo in pretvorbo besedila v govor.
GLUHI IN NAGLUŠNI	Vsi avdiovizualni materiali, kot so filmi, hologrami in video predstavitve, bodo opremljeni s podnapisi, interaktivne postaje in druge vsebine bodo zasnovane z bogatimi vizualnimi elementi, ki bodo omogočili, da gluhi obiskovalci doživijo izkušnjo skozi jasno razložene vizualne informacije in besedilne razlage.

Projekt ima bistven pomen za preprečevanje uničevanja bogate kulturne dediščine, ki se nahaja v gradu. Poleg ohranitve kulturnega spomenika bo izboljšana njegova varnost, posledično pa bo to omogočilo tudi izvajanje aktivnosti na prostem, na notranjem grajskem dvorišču. S tem bo projekt pripomogel k:

- Povečanju izkoriščenost gradu kot razvojne priložnosti in spodbujevalca trajnostnega razvoja;
- Povečanju dostopnost kulturnega spomenika širši javnosti in krepitvi kulturne klime v okolju;
- Krepitvi tržne usmerjenosti Zavoda za kulturo Slovenska Bistrica;
- Širjenju možnosti za povezovanje in združevanje akterjev na področju kulture in turizma s ciljem večanja dodane vrednosti.

Ključni kazalniki projekta so:

Kazalnik učinka:

Naziv kazalnika učinka	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
RCO77 Število kulturnih in turističnih krajev, ki so prejeli podporo (opomba: število kulturnih spomenikov, ki bodo podprti)	Kulturne in turistične znamenitosti	0	1

Kazalnik rezultata:

Naziv kazalnika rezultata	Merska enota	Izhodiščna vrednost		Načrtovana vrednost	
		Leto	Vrednost	Leto	Vrednost
RCR77 Obiskovalci kulturnih in turističnih krajev, ki so prejeli podporo (opomba: število obiskovalcev kulturnih spomenikov, ki bodo podprti)	Obiskovalci / leto	2023	1441	2027	1600

4.4 Usklajenost investicijskega projekta z državnim strateškim razvojnim dokumentom in drugimi razvojnimi dokumenti, usmeritvami Skupnosti ter strategijami in izvedbenimi dokumenti strategij posameznih področij in dejavnosti

4.4.1 Program evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji

Evropska kohezijska politika predstavlja glavno naložbeno politiko Evropske unije. V programskem obdobju 2021-2027 so ključni izzivi, ki jih naslavljamo s sredstvi evropske kohezijske politike, predvsem:

- pospeševanje rasti produktivnosti,
- pospeševanje prehoda v nizkoogljično krožno gospodarstvo,
- vključujoč družbeni razvoj in medgeneracijska solidarnost,
- pravičen prehod na podnebno nevtraln in krožno gospodarstvo.

V okviru programa je opredeljenih 10 prednostnih nalog, znotraj katerih lahko države članice financirajo ukrepe evropske kohezijske politike:

- Prednostna naloga 1: Inovacijska družba znanja
- Prednostna naloga 2: Digitalna povezljivost
- Prednostna naloga 3: Zelena preobrazba za podnebno nevtralnost
- Prednostna naloga 4: Trajnostna urbana mobilnost
- Prednostna naloga 5: Trajnostna (čez)regionalna mobilnost in povezljivost
- Prednostna naloga 6: Znanja in spretnosti ter odzivni trg dela
- Prednostna naloga 7: Dolgotrajna oskrba in zdravje ter socialna vključenost
- Prednostna naloga 8: Trajnostna turizem in kultura
- Prednostna naloga 9: Trajnostni razvoj lokalnih območij
- Prednostna naloga 10: Prestrukturiranje premogovnih regij.

Projekt se uvršča v:

- Cilj politike 4: **Bolj socialna in vključujoča Evropa,**
- Prednostna naloga 8: **Trajnostna turizem in kultura,**
- Specifični cilj RSO4.6: **Krepitev vloge kulture in trajnostnega turizma pri gospodarskem razvoju, socialni vključenosti in socialnih inovacijah (ESSR).**

Ukrepi znotraj prednostne naloge 8 so namenjeni naložbam v oživljanje kulturne dediščine in njenim vključevanjem v turistično ponudbo, kar bo prispevalo k povečanju dodane vrednosti in trajnosti v slovenskem turizmu.

4.4.2 Nova evropska agenda za kulturo

Projekt je skladen z Novo evropsko agendo za kulturo, ki zagotavlja okvir za sodelovanje na področju kulture na ravni EU. Njen cilj je izkoristiti celotni potencial kulture za pomoč pri vzpostavitvi bolj vključujoče in pravične Unije, ki podpira inovacije, ustvarjalnost ter trajnostna delovna mesta in rast. Nova agenda je sestavljena iz treh strateških področij s posebnimi cilji, ki ustrezajo socialni, ekonomski in zunanji razsežnosti.

Nova agenda, podprta z ustreznim financiranjem, izkorišča sinergije med kulturo in izobraževanjem ter krepi povezave med kulturo in drugimi področji politike. Kulturnim in ustvarjalnim sektorjem pomaga premagati izzive in izkoristiti priložnosti, ki jih ponuja digitalizacija.

Nova agenda ima tri strateške cilje s socialno, gospodarsko in zunanjo razsežnostjo:

- Socialna razsežnost kulturne dediščine se kaže skozi zaščito in promocijo evropske kulturne dediščine kot skupnega vira, povečanje ozaveščenosti o naši skupni zgodovini in vrednotah ter krepitev občutka skupne evropske identitete.
- Gospodarska razsežnost se navezuje na podporo na kulturi temelječi ustvarjalnosti pri izobraževanju in inovacijah ter za delovna mesta in rast; pomembno je združevanje znanj in spretnosti, specifičnih za kulturne in ustvarjalne sektorje, s tistimi v drugih sektorjih, ar pomaga ustvarjati inovativne rešitve, vključno z informacijsko in komunikacijsko tehnologijo, turizmom, proizvodnjo, storitvami in javnim sektorjem.
- Zunanja razsežnost, ki se kaže skozi krepitev sodelovanja na področju kulturne dediščine ter spodbujanja kulture kot gonilne sile trajnostnega socialnega in gospodarskega razvoja.

4.4.3 Slovenska strategija pametne specializacije S5

Strateški cilj S5 je zeleni (in digitalni) prehod, ki ga razumemo kot inovativna, nizkoogljična, digitalna in na znanju temelječa preobrazba gospodarstva in družbe. S tem pametna specializacija dobiva trajnostni značaj in prispeva k izpeljavi Evropskega zelenega dogovora ter Načrta za okrevanje in odpornost.

Namen strategije je pospešiti razvoj konkurenčnih produktov in storitev ter digitalnega prehoda na področjih, ki izkazujejo razvojne primerjalne prednosti, k čemur prispeva tudi predmetna investicija z razvojem novih turističnih produktov, digitalnimi vsebinami in višanjem dodane vrednosti v turizmu.

Področja, kjer Slovenija izkazuje kritično maso kapacitet in kompetenc za doseg cilja zelenega prehoda, predstavlja 10 prednostnih področij S5, od katerih je eno od njih trajnostni turizem. V okviru tega področja se bo krepilo trajnostno naravnano turistično ponudbo, med drugim tudi s poslovnimi modeli, ki temeljijo na digitalni preobrazbi in ohranjanju kulturne dediščine.

4.4.4 Strategija razvoja Slovenije 2030

SRS 2030 v ospredje postavlja sistemski način trajnostnega razvoja in kakovost življenja za vse. Predstavlja krovni okvir razvoja naše države s 5 strateškimi usmeritvami, 12 razvojnimi cilji ter vključenimi 17 cilji trajnostnega razvoja. Strateške usmeritve države za doseganje kakovostnega življenja so:

- vključujoča, zdrava, varna in odgovorna družba,
- učenje za in skozi vse življenje,
- visoko produktivno gospodarstvo, ki ustvarja dodano vrednost za vse,
- ohranjeno zdravo naravno okolje,
- visoka stopnja sodelovanja, usposobljenosti in učinkovitosti upravljanja.

Projekt prispeva k naslednjim ciljem SRS 2030:

- Cilj 1: Zdravo in aktivno življenje – projekt kaže doprinos k upravljanju družbene raznolikosti in ustvarjanju možnosti za njeno sprejemanje, prenos znanja med generacijami, zagotavljanje enakih možnosti in enakosti spolov, omogočanje neodvisnega življenja, vključenosti v družbo ter enakega dostopa za invalide in osebe z različnimi oblikami funkcionalne oviranosti.
- Cilj 4: Kultura in jezik kot temeljna dejavnika nacionalne identitete – projekt omogoča razvoj in ohranjanje kulture ter kulturne dediščine, spodbuja kulturno udejstvovanje z digitalizacijo, ki omogoča ohranjanje, dostopnost in promocijo kulturnih vsebin, omogoča odprti dostop do kulturnih vsebin vsem, še posebej invalidom in osebam z različnimi oblikami funkcionalne oviranosti ter krepi sodelovanje med gospodarstvom in kulturo.
- Cilj 5: Gospodarska stabilnost – projekt spodbuja trajnostni in vključujoči gospodarski razvoj, ki bo pripomogel k zmanjševanju zaostanka za razvitejšimi državami in povečanju kakovosti življenja vseh.

4.4.5 Načrt za okrevanje in odpornost (NOO)

Načrt za okrevanje in odpornost (NOO) je podlaga za koriščenje sredstev evropskega Mehanizma za okrevanje in odpornost ter sredstev za doseganje ciljev načrta REPowerEU. Namenjen je lažjemu okrevanju slovenskega gospodarstva in prispevku k blažitvi socialnih posledic pandemije covida-19. Z izvedbo načrtovanih reform in naložb za zeleni in digitalni prehod bo slovenska družba bolj trajnostna, odpornejša in bolje pripravljena na izzive prihodnosti.

S prednostnimi nalogami EU, vključenimi v mehanizem, bo evropski semester lahko bolje usmerjal države članice k uspešni izvedbi zelenega in digitalnega prehoda ter oblikovanju odpornejšega gospodarstva EU.

Slovenski NOO opredeljuje okvirni časovni raspored, ocenjene skupne stroške ter mejnike in cilje. Z izvajanjem 36 reform in 50 naložb je povezanih 205 mejnikov in ciljev.

Slovenija evropska sredstva za okrevanje in odpornost usmerja v zeleni prehod, digitalno preobrazbo, podporo gospodarstvu, raziskave in razvoj, izobraževanje, zdravstvo, socialno varnost in stanovanjsko politiko. Slovenski NOO temelji na petih stebrih/razvojnih področjih:

- zeleni prehod;
- digitalna preobrazba;
- pametna, trajnostna in vključujoča rast;
- zdravstvo in socialna varnost;
- REPowerEU.

Načrt vsebuje tudi trajnostni razvoj slovenskega turizma, vključno s kulturno dediščino.

Območje občine Slovenska Bistrica je raznoliko in privlačno zaradi prepletanja naravnih, kulturnih, in zgodovinskih danosti. Z izvedbo projekta bo dosežena sinergija med prednostmi občine in regije in doseženo podaljšano bivanje obiskovalcev v občini in regiji ter posledično državi. Načrt bo prispeval tudi k digitalizaciji kulture, ki jo predmetni projekt zasleduje. Z izvedbo bodo obiskovalcem zagotovljene prijazne, ciljno usmerjene, osebno prilagojene in učinkovite storitve.

Predmetna investicija je skladna z NOO, in sicer z razvojnim področjem: *Pametna, trajnostna in vključujoča rast*, komponenta 4: *Trajnostni razvoj slovenskega turizma, vključno s kulturno dediščino (C3 K4)*, reformo D: *D. Trajnostna obnova in oživljanje kulturne dediščine in javne kulturne infrastrukture ter vključevanje kulturnih doživetij v slovenski turizem*, katerega cilj je spodbujanje investiranja v obnovo in ohranjanje kulturnih spomenikov državnega in lokalnega pomena ter v obnovo in modernizacijo javne kulturne infrastrukture za pospešitev gospodarskega in turističnega okrevanja in trajnostnega razvoja.

4.4.6 Strategija kulturne dediščine 2020-2023

Izhodišče strategije je načelo celostnega ohranjanja dediščine kot temelja nacionalne identitete, kulturne raznolikosti Slovenije (ki se prepleta z izjemno krajinsko in biotsko raznovrstnostjo),

privlačnosti naše države za življenje naših državljanov, izobraževanje, razvoj, umetniško ustvarjanje, turizem in druge gospodarske dejavnosti. Je temelj sodobne ustvarjalnosti in prepoznavnosti Slovenije v mednarodni skupnosti. Splošni cilji strategije so s pomočjo dediščine prispevati h kakovosti življenja in k bolj povezani družbi, pospešiti trajnostni razvoj Slovenije in izboljšati odnos družbe do naše dediščine.

Strategija uveljavlja celostno ohranjanje dediščine v treh družbenih podsistemih oz. t.i. nosilnih stebrih: družba (v ožjem pomenu), razvoj in znanje.

S projektom prispevamo k naslednjim razvojnim usmeritvam strategije:

- DU.1. Spodbujanje kakovostnega in nenehnega obveščanja javnosti o dediščini – s projektom bomo pripomogli k spodbujanju dediščinske interpretacije, kakovostnega poročanja medijev in podpirali prizadevanja vseh deležnikov pri razvijanju zavesti javnosti o pomenu, ranljivosti in edinstvenosti dediščine v izvornem okolju.
- DU.2. Spodbujanje posameznikov in dediščinskih skupnosti k med/večgeneracijskemu in medkulturnemu povezovanju pri oživljanju dediščine – s projektom bomo prispevali k nadgradnji in podpori mreže ustanov, ki delujejo na področju med/večgeneracijskega sodelovanja in vključujejo dediščinske vsebine.
- DU.3. Zagotavljanje dostopnosti do dediščine vsem – projekt je namenjen izboljšanju dostopnosti do kulturne dediščine za vse obiskovalce.
- DU.4. Razvijanje ter širjenje znanj in dobrih praks za posredovanje dediščinskih vrednot – s spodbujanjem kakovostne interpretacije in predstavitve dediščine za turistične namene bomo pripomogli k povečanju razumevanja družbene vloge dediščine in posredno spodbujali gospodarsko rast.
- DU.5. Krepitev vloge prostorov dediščine kot stičišč sodobne družbe in aktivnega preživljanja ter plemenitenja prostega časa – Z oživljanjem kulturne dediščine povečujemo vrednost skupnih prostorov, namenjenih vsem državljanom in obiskovalcem ter spodbujamo vključevanje dediščinske vsebine v prostorsko načrtovanje, prenavo, komunalno urejanje in vzdrževanje.
- RU.1. Vključevanje dediščine v razvojne in sektorske politike, zakonske in razvojne dokumente ter prostorske akte na državni, regionalni in občinski ravni – k temu bomo pripomogli s spodbujanjem aktivnejše rabe dediščine kot razvojnega vira in krepitev razvojnih potencialov dediščine ob spoštovanju njenih vrednot in upoštevanju potreb lokalnega prebivalstva, okolja in narave.
- RU.3. Vzpostavitev učinkovitega ravnanja s kulturnimi spomeniki v javni lasti – zagotovili bomo ustrezne kadrovske, finančne, prostorske in tehnične pogoje za upravljanje spomenika kulturne dediščine.
- RU.4. Krepitev skupne odgovornosti za dediščino – to bomo dosegali s promocijo dobrih praks na področju upravljanja spomenikov in celostnega ohranjanja dediščine.

- RU.6. Spodbujanje razvoja trajnostnega kulturnega turizma, kreativnih industrij in drugih novih produktov in storitev z uporabo dediščinskih virov – s projektom bomo spodbujali tradicionalne in ustvarjalne dejavnosti, razvoj novih in inovativnih produktov ter storitev, povezanih z dediščino, ki lahko zagotovijo višjo dodano vrednost, večjo konkurenčnost in dodatna znanja.
- ZU.5. Spodbujanje večje uporabe e-storitev na vseh področjih dediščine – z implementacijo IKT v interpretacijo dediščine in delovanje javnega zavoda, ki upravlja z dediščino, bomo podprli uporabo e-storitev, ki sledijo potrebam sodobne družbe in razvoj kadrov s področja IKT.

4.4.7 Strategija slovenskega turizma 2022-2028

SST 2022-2028 se v svojih ključnih usmeritvah, politikah in ukrepih usmerja predvsem na dvig kakovosti in dodane vrednosti ponudbe slovenskega turizma. Pri tem kot pomembno priložnost opredeljuje vključevanje kulturnih elementov v turistično ponudbo in digitalno preobrazbo s ciljem ustvarjanja višje dodane vrednosti za vse deležnike.

Projekt v največji meri prispeva k cilju politike 2: *Javna infrastruktura ter naravna in kulturna dediščina za turistični ambient Slovenije*, ki navaja, da so naložbe v javno in turistično infrastrukturo nujne za povečanje dodane vrednosti v turizmu skozi kakovost, raznolikost in privlačnost doživetij ter urejenost turističnih destinacij. Slovenija se na splošno sooča s pomanjkanjem kulturnih elementov v ponudbi in podobi turističnih destinacij, kar kaže na neučinkovitost upravljanja in trženja objektov kulturne dediščine, ki predstavljajo precejšen neizkoriščen potencial.

Projekt se umešča v podpolitiko 2.2: *Valorizacija, upravljanje in razvoj premoženja v javni lasti*, ukrep 2.2.3: *Trajnostna obnova in oživljanje kulturne dediščine in javne kulturne infrastrukture ter vključevanje kulturnih doživetij v slovenski turizem*.

V okviru tega ukrepa se zagotavlja financiranje in sofinanciranje naložb v trajnostno obnovo kulturne dediščine in javne infrastrukture za valorizacijo v kulturno-turistični ponudbi Slovenije na več področjih:

1. Spodbujanja raznolike uporabe in ponovne uporabe spomenikov kot najpomembnejših delov kulturne dediščine ter izkoriščanje njihovega potenciala;
2. Izboljšanja dostopnosti do spomenikov kot najpomembnejših delov kulturne dediščine (tako fizične kot digitalne);
3. Izboljšanja kakovosti življenja z ohranjanjem dediščine in spodbujanjem dediščinskih dejavnosti;
4. Vključevanja dediščine v informacijsko družbo;
5. Valorizacijo dediščine, ki že opravlja vlogo primarnih turističnih privlačnosti v vodilnih turističnih destinacijah in se lahko učinkovito valorizira v turistični ponudbi.

Skozi ukrep se bo spodbujalo projekte obnove in oživljanja kulturnih spomenikov, ki bodo poleg investicij v obnovo vključevali tudi aktivnosti za povezovanje in oplemenitenje turistične ponudbe z uporabo IKT-tehnologije za promoviranje in interpretacijo kulturne dediščine ter vključenostjo v turistično ponudbo.

4.4.8 Resolucija o nacionalnem programu za kulturo 2022-2029

Nacionalni program za kulturo predstavlja temeljni strateški dokument za področje kulture, ki ga določa Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo. Program opredeljuje vlogo kulture v razvoju Slovenije in slovenskega naroda ter javni interes zanjo, področja kulture, na katerih se zagotavljajo kulturne dobrine kot javne dobrine, in usmeritve na področju investicij v javno kulturno infrastrukturo.

Resolucija celostno obravnava in povezuje vrsto različnih področij, s ciljem oblikovanja celovite in heterogene strategije na področju kulture. Njeno poslanstvo je, da se slovensko kulturo uveljavi kot pomemben družbeni dejavnik, ki omogoča razvoj, rast in prepoznavnost slovenske narodne substance tako doma kot v svetu. Za doseg tega se povezuje z drugimi sektorji, s ciljem sooblikovanja ustvarjalne, povezane in trajnostno usmerjene demokratične družbe.

Investicija bo pripomogla k doseganju naslednjih strateških ciljev, opredeljenih v Resoluciji o nacionalnem programu za kulturo za obdobje 2022–2029:

- okrepiti vlogo kulture kot povezovalne in združevalne sile v javnem življenju, še posebej pri oblikovanju slovenske narodne identitete, domoljubne in državotvorne zavesti in družbene etike;
- zagotoviti posodobitev in izgradnjo nujno potrebne javne kulturne infrastrukture,
- zaščititi in promovirati slovensko kulturno dediščino, vključno s prizadevanji za ohranjanje naravnega okolja,
- okrepiti vključenost prebivalstva v kulturno dogajanje, še posebej na področju razvijanja kulturne zavesti pri otrocih in mladini, poudarjanja kulturne vzgoje kot vseživljenjskega učenja in razvijanja ljubiteljske kulture,
- decentralizirati slovenski kulturni prostor in povečati dostopnost kulture na celotnem ozemlju Republike Slovenije in širše znotraj enotnega slovenskega kulturnega prostora – doseči večjo zastopanost kulture na regionalni in lokalni ravni.

4.4.9 Regionalni razvojni program Podravja 2021-2027

Z namenom spodbujanja skladnega regionalnega razvoja se s Zakonom o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja določajo način medsebojnega usklajevanja države in občin pri načrtovanju regionalne politike in izvajanju nalog regionalnega razvoja, dejavnosti in opravljanje razvojnih nalog v razvojni regiji ter ukrepi regionalne politike.

RRP 2021-2027 Podravske regije je temeljni strateški razvojni dokument na regionalni ravni, ki opredeljuje razvojne usmeritve na gospodarskem, socialno-družbenem, okoljskem in

prostorskem področju regije. Na osnovi ocene stanja opredeljuje razvojne prednosti regije, razvojno vizijo in strateške cilje, razvojne prioritete ter finančni okvir za izvedbo programa. Osnovni namen in cilj priprave RRP 2021–2027 je identifikacija razvojnih potencialov Podravske regije, ter na tej osnovi z vsemi vključenimi deležniki doseči soglasje in dogovor o regijskih razvojnih prioritetah.

RRP 2021–2027 opredeljuje ključne razvojne cilje regije, h katerim bodo usmerjeni ukrepi za doseganje razvojnega preboja Podravja v obdobju od 2021 do 2027. Strateški cilji 2021-2027 v regiji Podravje so:

- Pametnejša, konkurenčna in trajnejša regija
- Nizkoogljična in bolj zelena regija
- Bolj povezana regija
- Bolj privlačna in socialna regija
- Regija, ki je bližje državljanom.

Projekt se nanaša na razvojni cilj 1: Pametnejša, konkurenčna in trajnejša regija, razvojno prioriteto 1.3: Trajnostni razvoj in promocija vzdržnega turizma s poudarkom na spodbujanju in varovanju naravne in kulturne dediščine) in se navezuje na ukrep 1.3.2: Valorizacija naravne in kulturne dediščine, ki izpostavlja potrebe varovanja naravne in kulturne dediščine, ki celostno ohranja dediščino kot temelj nacionalne identitete in kulturne raznolikosti ter tako prispeva k kakovosti življenja in izboljšanju odnosa do dediščine.

4.4.10 Skladnost projekta z načelom DNSH in presoja podnebne odpornosti

Projekt je skladen z načelom DNSH (angl. »*do no significant harm*«) oz. načelom »da se ne škoduje bistveno«, ki določa, da projekt, storitev ali dejavnost ne sme bistveno škodovati kateremukoli od šestih okoljskih ciljev EU. V programskem obdobju 2021-2027 se upoštevanje načela DNSH zahteva pri vseh projektih, sofinanciranih iz EU sredstev.

Opredeljenih je šest ključnih okoljskih ciljev EU, na katere se nanaša načelo DNSH:

- Blaženje podnebnih sprememb: prispevek projekta k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov;
- Prilagajanje na podnebne spremembe: projekt je načrtovan tako, da je odporen na podnebne spremembe in predvidoma ne bo povzročil škodljivega vpliva na podnebje, dejavnost, ljudi, naravo ali sredstva;
- Trajnostna uporaba in varstvo vodnih virov: projekt ne škoduje površinskim ali podzemnim vodam;
- Krožno gospodarstvo: projekt vključuje rabo recikliranih materialov, kar zmanjšuje rabo novih surovin;
- Preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja: projekt ne povzroča čezmernih emisij v zrak, vodo ali tla ter ima sprejete ukrepe za zmanjševanje onesnaženja okolja.

- Varstvo in obnova biotske raznovrstnosti in ekosistemov: projekt ne škoduje ekosistemom in habitatom.

Podrobnejša presoja projekta po načelu DNSH in presoja podnebne odpornosti je podana v elaboratih, ki so bili izdelani za projekt Obnova gradu Slovenska Bistrica z digitalizacijo za dostopnejšo kulturno dediščino, in sicer:

Naziv elaborata:	Elaborat o upoštevanju »načela, da se ne škoduje bistveno« (DNSH)
Št. elaborata:	001/1-2024
Podjetje:	InoVine d.o.o. Vodnikova cesta 211, 1000 Ljubljana
Odgovorna oseba:	Uroš Pečaver
Izdelovalca elaborate:	Jan Stele in Rok Berovič
Datum izdelave:	21. 10. 2024

Naziv elaborata:	Elaborat o pregledu podnebne odpornosti
Št. elaborata:	002/1-2024
Podjetje:	InoVine d.o.o. Vodnikova cesta 211, 1000 Ljubljana
Odgovorna oseba:	Uroš Pečaver
Izdelovalca elaborate:	Jan Stele in Rok Berovič
Datum izdelave:	21. 10. 2024

4.4.11 Vključevanje načela Novega evropskega Bauhauusa

Pobuda Novi evropski Bauhaus (NEB) je osnova za zeleni prehod evropske družbe in ekonomije s ciljem prispevati tako k podnebnim ciljem kot vsakodnevni kvaliteti življenja posameznikov. Osredotoča se na človeka in uporabniško izkušnjo v okolju.

Projekt uveljavlja temeljna načela novega evropskega Bauhauusa in izkazuje družbeni in gospodarski vpliv na:

- trajnost, od podnebnih ciljev do krožnosti, ničelnega onesnaževanja in biotske raznovrstnosti;
- estetiko, kakovost izkušnje in slog, ki presega funkcionalnost,
- vključevanje, od vrednotenja raznolikosti do zagotavljanja dostopnosti.

Načini uveljavljanja:

1. Trajnost, od podnebnih ciljev do krožnosti, ničelnega onesnaževanja in biotske raznovrstnosti: Grad z vsemi arhitekturnimi elementi, kiparskimi in slikarskimi umetniškimi deli

ter opremo, predstavlja pomemben umetniški, materialni in zgodovinski dokument. Z zamenjavo dotrajane kritine in ureditvijo odvodnjavanja bomo preprečili nadaljnje propadanje lesenih stropov, štukatur in stenskih poslikav. Predvidena obnovitvena dela bodo izvedena na način, da se v največji možni meri ohrani avtentična podoba spomenika državnega pomena. Za kritino bo uporabljen bobrovec naravne rdeče barve. Vsi stari strešniki bodo pri odkrivanju prebrani, ohranili bomo vse še dobre stare strešnike in jih ponovno uporabili na način, da bodo položeni mešano, novi in stari strešniki. Pri obnovi bodo uporabljeni izključno materiali, ki so kompatibilni s historičnimi. Vsi materiali so reverzibilni in dopuščajo kasnejše posege. Uporaba naravnih materialov, kot je les, zmanjšuje okoljski odtis. Vsa dejanja imajo cilj ohranitve avtentičnih materialov in konstrukcije, odpravo poškodb in zaščito spomenika pred nadaljnjim propadanjem.

2. Estetika, kakovost izkušnje in slog, ki presega funkcionalnost: Celotna ureditev je zasnovana tako, da ustvarja privlačno in estetsko okolje ter se povezuje z obstoječo arhitekturno ureditvijo gradu Slovenska Bistrica. Zamenjava strešne kritine bo izvedena z uporabo deleža starih strešnikov na način, ki bo omogočal že neposredno po opravljenih delih vidna avtentična podoba grajskih strešin, ki bodo dajale videz z žlahtno patino prevlečene strešne krajine. Sanacija poškodb kulturne dediščine bo ustvarila estetsko privlačnost območja, ki izboljšuje vizualno podobo mesta. Obnova gradu bo skupaj s parkovnimi površinami ob njem ustvarila prijetnejše in estetsko privlačno okolje za prebivalce in obiskovalce.

3. Vključevanje, od vrednotenja raznolikosti do zagotavljanja dostopnosti: Eden od izhodiščnih ciljev načrtovanih aktivnosti je izboljšanje dostopnosti za vse, vključno s funkcionalno oviranimi. Omogočena je univerzalna dostopnost, kar spodbuja skupnostno povezovanje različnih ciljnih skupin. Projekt predvideva posebne elemente, namenjene ljudem s posebnimi potrebami. Vsi prostori in interaktivne postaje bodo, kjer je to izvedljivo, dostopni tudi za osebe na invalidskih vozičkih, s širokimi prehodi, rampami in brez fizičnih ovir. Zaslone, eksponate in drugi interaktivni elementi bodo nameščeni na višini, ki omogoča enostaven dostop tudi gibalno oviranim obiskovalcem. Opisi bodo pripravljene v sodelovanju s strokovnjaki za slepe, da bodo informacije podane na način, ki je jasn in prilagojen potrebam slepih in slabovidnih. Zvočni vodiči bodo podajali opis vizualnih elementov in vsebin, ki bodo vključili kontekst in pomen eksponatov ter interpretacijskih vsebin, s ciljem, da jih bodo lahko vsi obiskovalci razumeli in doživeli enakovredno, 3D replike eksponatov kjer bo mogoče, Zaslone bodo opremljeni z možnostjo povečevanja besedila, glasovno navigacijo in pretvorbo besedila v govor.

5 OPIS VARIANT

Investitor je v fazi priprave DIIP obravnaval in ocenjeval dve varianti in sicer:

- varianta 0 - brez investicije in
- varianta 1 - z investicijo.

Odločil se je za varianto 1. Utemeljitev je razvidna iz nadaljevanja.

5.1 Varianta 0 – brez investicije

Varianta brez investicije pomeni ohranitev obstoječega stanja. Ne bo se pristopilo k obnovi in digitalizaciji gradu, kar pomeni, da Občina Slovenska Bistrica ne bo imela nobenih temu namenjenih izdatkov.

V okviru tega scenarija ne bo izvedenih ukrepov, ki bi preprečili nadaljnje slabšanje stanja osrednjega kulturnega spomenika na našem območju, prav tako ne bodo izdelane multimedijske vsebine, novi turistični produkti in ustvarjeni pogoji za razvoj kulturno – umetniške dejavnosti v Gradu Slovenska Bistrica in Občini Slovenska Bistrica. Posledično ta scenarij ne bo omogočil doseganja namena in ciljev projekta, ki so opredeljeni v tem dokumentu.

V primeru variante brez investicije obstaja velika verjetnost, da bomo izgubili stenske poslikave v viteški dvorani. Posledično grozi izguba vitalnih delov kulturnega spomenika, ki ima danes močan kulturni, umetnostno-zgodovinski in arhitekturni pomen za našo družbo, tako na nacionalni kot mednarodni ravni. To bo imelo vpliv na neizkoriščenost razvojnih potencialov območja in bo negativno vplivalo na dvig kakovosti življenja na našem območju.

Iz vsega navedenega vidimo, da varianta »brez investicije« ni v skladu z EU, državnimi, regionalnimi in občinskimi strategijami in ne uresničuje ciljev projekta. Varianta »brez investicije« dolgoročno prinaša mnogo več negativnih učinkov v primerjavi s stroški izvedbe projekta, ki ga predvideva varianta »z investicijo«. Menimo, da zaradi navedenih razlogov varianta »brez investicije« ni sprejemljiva.

5.2 Varianta 1 – z investicijo

Ta varianta predvideva izvedbo aktivnosti, ki bodo ohranile Grad Slovenska Bistrica kot osrednji spomenik kulturne dediščine območja ter preprečile nadaljnje poškodbe, propadanje strešne konstrukcije, stropov, poslikav in štukatur, ki so njegove poglavitne varovane lastnosti. Izvedba projekta bo omogočila varnost obiskovalcev, vključevanje novih ciljnih skupin in izboljšanje kulturno – turistične ponudbe območja.

V okviru ukrepov variante »z investicijo« je predvidena:

- sanacija strešne kritine v bruto površini 1.309,88 m²;
- izvedba konservatorsko restavratorskih posegov na področju cca 6 m² stropa;
- izdelava multimedijskih vsebin in nabava ter instalacija strojne opreme za interpretacijski center gradu;
- razvoj in promocija dveh novih turističnih produktov.

Varianta »z investicijo« izboljšuje pogoje za razvoj kulturno-umetniške ustvarjalnosti območja ter posledično k povečanju razvoja kulturnoumetniških programov. Varianta »z investicijo« vpliva na izboljšanje prepoznavnosti bogate kulturne dediščine območja, na razvoj potencialnih poslovnih priložnosti, novih produktov in storitev, na razvoj kulturno-umetniških programov ipd., kar bo doprineslo k izboljšanju delovnih in bivanjskih pogojev na območju in dvigu kakovosti življenja vseh skupin prebivalcev. Varianta »z investicijo« omogoča doseganje osnovnega namena in ciljev projekta tega dokumenta ter pripomore k uresničevanju občinskih, regijskih, državnih in EU strategij in ciljev.

5.3 Izbira optimalne variante

Pri izboru optimalne variante smo upoštevali kriterije, podane v spodnji tabeli. Varianti, ki je glede na izbrani kriterij ugodnejša, smo dodelili 1 točko, manj ugodni varianti pa 0 točk.

TABELA 5: KRITERIJI ZA IZBOR OPTIMALNE VARIANTE IN NAVEDBA UGODNEJŠE VARIANTE GLEDE NA IZBRAN KRITERIJ

Kriterij	Varianta 0	Varianta 1
Stroški izvedbe posamezne variante	1	0
Doseganje ciljev investicije	0	1
Usklajenost s cilji, strategijami, politikami in zakonodajo	0	1
Vpliv na ohranjanje dediščine območja	0	1
Vpliv na gospodarski, socialni in družbeni razvoj območja	0	1

TABELA 6: DOSEŽENI REZULTATI PO POSAMEZNI VARIANTI

Varianta	Doseženi rezultat
Varianta 0	1
Varianta 1	4

Glede na rezultate ocenjevanja je kot optimalna varianta izbrana varianta 1 – varianta z investicijo.

6 OPREDELITEV VRSTE PROJEKTA

6.1 Vrsta projekta

Izvedba projekta predvideva izvedbo investicijskih in ne-investicijskih ukrepov kulturnega spomenika Grad Slovenska Bistrica z namenom obnove, modernizacije vsebin in razvoja novih turističnih produktov.

V okviru investicijskih ukrepov se bo izvedlo:

- sanacijo strešne kritine v bruto površini 1.309,88 m²;
- konservatorsko restavratorske posege na področju cca 6 m² stropa;
- nabava ter instalacija strojne opreme za interpretacijski center gradu;

Ne-investicijski ukrepi pa predvidevajo:

- izdelavo multimedijskih vsebin;
- razvoj in promocijo dveh novih turističnih produktov.

6.2 Opredelitev osnovnih tehnično-tehnoloških rešitev v okviru projekta

V poglavju so opredeljene osnovne tehnično – tehnološke rešitve investicijskih ukrepov v sklopu projekta, ki so povzete po tehničnem poročilu, ki ga je v oktobru 2024 pripravilo podjetje Energo-Maks d.o.o..

Skladno s prilogo 3 Uredbe o razvrščanju objektov (Uradni list RS, št.: 96, z dne 15.07.2022) je projekt uvrščen v manjšo rekonstrukcijo. Deloma se bodo izvedla tudi manjša investicijsko vzdrževalna dela.

OPIS RUŠITVENIH IN ODSTRANJEVALNIH DEL

Demontira se obstoječa strelovodna napeljava ter linijski snegobrani. V kompletu se odstrani obstoječa strešna kritina komplet z vsemi elementi.

Odstranijo se letve ter vertikalni in horizontalni žlebovi. Odstranijo se žlote, zidne in druge obrobe ter pločevina na vseh frčadah in mrežice v predelu strešnih prezračevalnikov

Odstrani se manjša strešica v pritličju vzhodnega trakta.

OPIS STATIČNE SANACIJE IN POSEGOV V OBSTOJEČO KONSTRUKCIJO OBJEKTA

Konstrukcijo predstavlja kombinacija različnih materialov. Posegi v konstrukcijo niso predvideni.

Po potrebi se le zamenjajo obstoječi trami, kapne in vmesne lege, sohe, špirovci, škarje (cca 10% od celotnega ostrešja). Pri zidarskih delih se planira izvedba sanacije simsa (v predelih kjer je le ta že poškodovan in v predelih morebitnih manjših poškodb zaradi sanacije strehe) in deloma predel podstavka pri fasadi v strešnem predelu, kjer je locirana grajska ura (sanacija fasadnega dela (kukerla) kjer se nahaja grajska ura ni predmet tega projekta).

Stavbno pohištvo se v celoti ohrani. Ustrezno se uredijo le prezračevalniki na strehi (ostranitev mrežice ter izvedba mrežice v kovinskem okvirju, vključno z izdelavo podkonstrukcije).

Strešna kritina se zamenja na način, da se s posegi bistveno ne odstopa od originalne zasnove objekta. Planirano je, da se zamenja celotna površina kritine, od tega se izvede 80 % nove kritine in 20 % obstoječe kritine (po navodilih ZVKDS). Nova kritina bo enaka obstoječi – klasična glinena kritina, npr. bobrovec (okroglo oblikovana s polaganjem v dvojno kritje), opečno rdeče barve.

Po potrebi se zamenjajo obstoječi trami, kapne in vmesne lege, sohe, špirovci, škarje (cca 10% od celotnega ostrešja). Celotno ostrešje - vso leseno konstrukcijo (obstoječo in novo) se prebarva (zaščititi) proti požarnim, protiinsekticidnim premazom v skladu z navodili proizvajalca ter proti plesni, vlagi in trohnenju, vključno z vsemi pomožnimi deli in prenosi.

Celotno ostrešje se podeska s kot naprimer EGGER DHF ploščami. Izvedejo se nove letve dim.: 4/5 cm in morali dim.: 5/8 cm. Celotno ostrešje se po potrebi pred polaganjem plošč, ustrezno izravna. Predvidi se podpiranje celotnega obstoječega ostrešja. Izvedejo se linijski snegovolovi in dimniške obrobe in žlote ter zidne čelne obrobe v skladu z navodili ZVKDS.

V predelu ure, se obe strešici sanirata (odstrani se obstoječa kritina ter namesti nova Cu kritina, vključno z izvedbo vseh obrob ter polkrožnih zračnikov.

Zamenjajo se horizontalni in vertikalni žlebovi, vključno z vsemi pripadajočimi elementi.

V sklopu elektro instalacij je predvidena odstranitev in zamenjava lovilnega voda, dograditev odvodov in ureditev ozemljitev v notranjem atriju.

Velikost in namembnost obstoječih prostorov se ohrani. Velikost/površina strehe se ohranja. Površine stavbe:

- Javna površina gradu skupaj: 2.381,26 m²
- Neto tlorisna površina skupaj: 3.009,70 m²:
  - Poslovni prostor: 237,50 m²
  - Nerazporejen prostor: 2.379,40 m²
  - Muzej in knjižnica: 2.616,90 m²
- Odstrotek javnih površin gradu (v %): 79,12 %
- Bruto tlorisna površina strehe v m²: 1.309,88 m².

Izvedli se bodo konservatorsko-restavratorski posegi, s katerimi se bo stabiliziralo področje pri prvem desnem oknu, kjer so poslikave v kritičnem stanju. Izvedeno bo:

- zaščitno utrjevanje lokalnih poškodb,
- utrjevanje/konsolidacija pulverizirane barvne plasti,
- utrjevanje/konsolidacija mikroluččenja, stika med plastmi poslikav,
- utrjevanje/konsolidacija prhkih nosilnih ometov,
- injektiranje – utrjevanje odstopljenih delov ometa od nosilca,
- kemijsko odstranjevanje nečistoč - odstranjevanje soli,
- kitanje manjših razpršenih poškodb,
- naravoslovne raziskave - optična mikroskopija obrusov in zbrusov, ramanska in infrardeča spektroskopija z interpretacij.

7 VREDNOST PROJEKTA

7.1 Vrednost projekta po stalnih cenah

Vrednost projekta po stalnih cenah je podana na osnovi:

- Projektantskega predračuna za obnovo strehe na Gradu Slovenska Bistrica, Energo Maks d.o.o., oktober 2024;
- Ponudbe za izvajanje strokovnega nadzora gradnje, Energo Maks d.o.o., oktober 2024;
- Ponudbe za konservatorsko-restavratorske posege na delu stenske poslikave na stopnišču gradu Slovenska Bistrica, Restavratorstvo Andreja Padovnik s.p., oktober 2024;
- Ponudbe za nabavo in instalacijo strojne opreme ter za zasnovo, izdelavo vsebin in programske opreme, Art rebel 9 d.o.o, oktober 2024;
- Ponudbe za marketing, Imperio-Trade d.o.o, november 2024.

TABELA 7: VREDNOST PROJEKTA - STALNE CENE, OKTOBER 2024

Vrsta stroška	Leto 2024		Leto 2026		Skupaj	
	Vrednost brez DDV	Vrednost z DDV	Vrednost brez DDV	Vrednost z DDV	Vrednost brez DDV	Vrednost z DDV
GOI DELA - obnova strehe			595.432,42	726.427,55	595.432,42	726.427,55
Strokovni nadzor			21.520,00	26.254,40	21.520,00	26.254,40
Konservatorsko-restavratorski posegi			6.291,11	6.291,11	6.291,11	6.291,11
Projektna dokumentacija	36.820,00	44.920,40			36.820,00	44.920,40
Elaborati	6.900,00	8.418,00			6.900,00	8.418,00
Digitalizacija			266.673,30	325.341,43	266.673,30	325.341,43
Promocija kulturno-turističnih produktov			14.200,00	17.324,00	14.200,00	17.324,00
SKUPAJ	43.720,00	53.338,40	904.116,83	1.101.638,49	947.836,83	1.154.976,89

Upravičeni stroški sofinanciranja so stroški investicij v opredmetena sredstva (investicije v gradnjo, obnovo, restavriranje, opremo, računalniško, digitalno in IT opremo), stroški projektne dokumentacije, načrtov, študij in analiz, stroški izvajanja aktivnosti za digitalizacijo, trženje/promocijo, obveščanje in razvoj kulturno-turističnih storitev in produktov. DDV je neupravičen strošek in ga krije prijavitelj.

TABELA 8: UPRAVIČENI IN NEUPRAVIČENI STROŠKI PROJEKTA, STALNE CENE

Vrsta stroška	Upravičeni stroški	Neupravičeni stroški
GOI DELA - obnova strehe	595.432,42	130.995,13
Strokovni nadzor	21.520,00	4.734,40

Konservatorsko-restavratorski posegi	6.291,11	0,00
Projektna dokumentacija	36.820,00	8.100,40
Elaborati	6.900,00	0,00
Digitalizacija	266.673,30	58.668,13
Promocija kulturno-turističnih produktov	14.200,00	3.124,00
SKUPAJ	947.836,83	205.622,06

7.2 Vrednost projekta po tekočih cenah

Tekoče cene so preračunane iz stalnih cen z upoštevanjem povprečne letne stopnje inflacije, ki jo je podal UMAR (Jesenska napoved gospodarskih gibanj, 2024). Ta predvideva inflacijo za leto 2025 v višini 3,3 % in za leto 2026 v višini 2,3 %.

Vrednost projekta po tekočih cenah znaša 999.153,60 € brez DDV oz. 1.217.504,80 € z DDV.

TABELA 9: VREDNOST PROJEKTA – TEKOČE CENE

Vrsta stroška	Leto 2024		Leto 2026		Skupaj	
	Vrednost brez DDV	Vrednost z DDV	Vrednost brez DDV	Vrednost z DDV	Vrednost brez DDV	Vrednost z DDV
GOI DELA - obnova strehe			629.228,57	767.658,86	629.228,57	767.658,86
Strokovni nadzor			22.741,45	27.744,57	22.741,45	27.744,57
Konservatorsko-restavratorski posegi			6.648,19	6.648,19	6.648,19	6.648,19
Projektna dokumentacija	36.820,00	44.920,40			36.820,00	44.920,40
Elaborati	6.900,00	8.418,00			6.900,00	8.418,00
Digitalizacija			281.809,41	343.807,48	281.809,41	343.807,48
Promocija kulturno-turističnih produktov			15.005,98	18.307,30	15.005,98	18.307,30
SKUPAJ	43.720,00	53.338,40	955.433,60	1.164.166,40	999.153,60	1.217.504,80

TABELA 10: UPRAVIČENI IN NEUPRAVIČENI STROŠKI PROJEKTA, TEKOČE CENE

Vrsta stroška	Upravičeni stroški	Neupravičeni stroški
GOI DELA - obnova strehe	629.228,57	138.430,29
Strokovni nadzor	22.741,45	5.003,12
Konservatorsko-restavratorski posegi	6.648,19	0,00
Projektna dokumentacija	36.820,00	8.100,40
Elaborati	6.900,00	1.518,00
Digitalizacija	281.809,41	61.998,07
Promocija kulturno-turističnih produktov	15.005,98	3.301,32
SKUPAJ	999.153,60	218.351,20

8 OPREDELITEV TEMELJNIH PRVIN INVESTICIJE

8.1 Strokovne podlage za pripravo DIIP

Vsebina Dokumenta identifikacije investicijskega projekta je skladna z Uredbo o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ (Ur.l. RS, št. 60/06 in 54/10).

Strokovna podlaga za izdelavo Dokumenta identifikacije investicijskega projekta je **Idejni projekt IDP št. 006_2024**, ki ga je izdelalo podjetje Energo-Maks d.o.o. v mesecu oktobru 2024.

8.2 Opis lokacije

8.2.1 Makrolokacija

Projekt se bo izvajal v podravski regiji, občini Slovenska Bistrica, v KS Dr. Jagodič v naselju Slovenska Bistrica.

Prostorski akti, ki veljajo na območju gradnje, so:

- Prostorske sestavine planskih aktov občine: Dolgoročni plan- prostorski del- občine Slovenska Bistrica za obdobje 1986-2000, dopolnjen 2003 (Uradni list RS, št. 42/92, 35/94, 41/97, 72/99, 59/03, 131/2004, 47/06 in 53/11);
- Odlok o začasnih prostorskih ureditvenih pogojih za centralna naselja v Občini Slovenska Bistrica in mesto Slovenska Bistrica (uradno prečiščeno besedilo) (Uradni list RS, št. 91/15, 15/16, 74/16, 69/17 in 48/18);
- Odlok o sprejetju prostorsko ureditvenih pogojev za celotno območje občine Slovenska Bistrica – 1 (uradno prečiščeno besedilo, Ur.l.RS, št. 34/15, 85/15 in 67/18).

8.2.2 Mikrolokacija

Obstoječi objekt se nahaja na naslovu Grajska ulica 11, 2310 Slovenska Bistrica, na parcelni številki 641, k.o. 753 Slovenska Bistrica, številka stavbe 2415.

V bližini objekta se nahaja vrtec, glasbena šola, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, več podjetij in stanovanjske hiše ter park Bistrica. Do objekta se dostopa iz Grajske in Ozke ulice.

SLIKA 13: PRIKAZ MIKROLOKACIJE OBJEKTA

Vir: Prostorski informacijski sistem občin, 2024.

TABELA 11: PODATKI O ZEMLJIŠKI PARCELI

Parc. št.	641
Katastrska občina	753 Slovenska Bistrica
Površina parcele	2.083 m ²
Lastništvo parcele, delež	Občina Slovenska Bistrica, 1/1
Namenska raba	Osrednja območja centralnih dejavnosti

8.3 Obseg in specifikacija stroškov projekta s časovnim načrtom izvedbe

V celotne stroške projekta so vključeni stroški:

1. GOI del za sanacijo strešne kritine
2. Strokovnega nadzora gradnje;
3. Izdelave multimedijskih vsebin in nabava ter instalacija strojne opreme za interpretacijski center;
4. Konservatorsko – restavratorskih posegov na delu stenske poslikave na stopnišču;
5. Promocije kulturno – turističnih produktov.

TABELA 12: SPECIFIKACIJA STROŠKOV PROJEKTA

Vrsta stroška	Kategorija stroška	Podrobnejša specifikacija
GOI DELA – SANACIJA STREŠNE KRITINE	Investicije	Pripravljalna dela Gradbeno – obrtniška dela Elektro instalacije
STROKOVNI NADZOR GRADNJE	Investicije	Strokovni nadzor – gradbena dela, obrtniška dela in elektro instalacije Svetovalni inženiring v fazi priprave projekta Stroški materiala, dela in prevoza
IZDELAVA MULTIMEDIJSKIH VSEBIN IN NABAVA TER INSTALACIJA STROJNE OPREME ZA INTERPRETACIJSKI CENTER		Vodenje projekta in kreativna zasnova Programiranje Izdelava AV vsebine AV knjižnice Strojna oprema in montaža
KONSERVATORSKO-RESTAVRATORSKI POSEGI NA DELU STENSKE POSLIKAVE NA STOPNIŠČU		Konservatorsko-restavratorski posegi na delu stenske slike in oder Naravoslovne preiskave
PROMOCIJA KULTURNO-TURISTIČNIH PRODUKTOV		Oblikovanje celostne grafične podobe (CGP) Besedilo oglasa za radio Serija objav za družabna omrežja Tiskan oglas in letak Mailing kampanja Izdelava slogana

Vsi ukrepi so načrtovani v letu 2026. Predvideno je, da se bo projekt v celoti zaključil do konca leta 2026.

TABELA 13: TERMINSKI PLAN INVESTICIJE

AKTIVNOST	ZAČETEK	KONEC
PRIPRAVLJALNA DELA		
Izdelava investicijske dokumentacije	10/2024	10/2024
Izdelava projektne dokumentacije	10/2024	10/2024
Izvedba JN in izbira izvajalca del	01/2026	04/2026
IZVEDBENA DELA		
GOI dela – sanacija strehe	05/2026	10/2026
Strokovni nadzor	05/2026	10/2026
Restavratorska dela	09/2026	10/2026
Ureditev interpretacijskega centra	05/2026	10/2026
Promocija	09/2026	12/2026
Zaključek		12/2026

8.4 Kadrovsko–organizacijska shema

Izvedbo projekta bo vodila Občina Slovenska Bistrica. Za nemoteno izvedbo projekta bo skrbela ustrezno strokovno usposobljena projektna skupina.

V času izvajanja del se bodo vršile redne koordinacije med izvajalcem del in vodjo operacije. Projektna skupina bo vodila dokumentacijo o izvajanju ter po potrebi pripravljala zapisnike o delu in poročila. Dokumentacija investicije se bo hranila v prostorih Občine Slovenska Bistrica.

Skrbnik pogodbe bo zagotavljal:

- spremljanje stroškov operacije,
- spremljanje uresničevanja namena,
- spremljanje doseganja načrtovanih učinkov in poročanje o doseženih učinkih,
- obveščanje in informiranje javnosti v skladu z navodili.

8.5 Varstvo okolja

Investicija ne bo dodatno onesnaževala okolja, vode ali zraka, niti ne bo vplivala na povečanje hrupa v okolju. Z ekološkega vidika investicija ni sporna in ne bo povzročala dodatnih stroškov okolja zaradi povečanega hrupa, emisij in oškodovane pokrajine. Negativni učinki na okolje niso predvideni.

Pri načrtovanju in izvedbi investicije bodo upoštevana naslednja izhodišča:

- učinkovitost izrabe naravnih virov (energetska učinkovitost, učinkovita raba vode in surovin),
- okoljska učinkovitost (uporaba najboljših razpoložljivih tehnik, uporaba referenčnih dokumentov, nadzor emisij in tveganj, zmanjšanje količin odpadkov in ločeno zbiranje odpadkov),
- trajnostna dostopnost (spodbujanje okolju prijaznejših načinov prevoza),
- zmanjševanje vplivov na okolje (izdelava poročil o vplivih na okolje oz. strokovnih ocen za posege, kjer je to potrebno).

8.6 Viri financiranja

Občina Slovenska Bistrica bo projekt prijavila na Javni razpis za izbor operacij "Trajnostne obnove in oživljanja kulturnih spomenikov v lasti občin ter vključevanje kulturnih doživetij v slovenski turizem – kohezijska regija Vzhodna Slovenija" (JR-EKP-KS 2024-28), ki ga je objavilo Ministrstvo za kulturo dne 9. 8. 2024.

Predmet javnega razpisa je sofinanciranje projektov obnove in oživljanja kulturnih spomenikov na območju kohezijske regije Vzhodna Slovenija v okviru Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027. Upravičeni so stroški, kot jih opredeljujejo Navodila organa upravljanja o upravičenih stroških za sredstva evropske kohezijske politike v programskem obdobju 2021–2027.

V okviru razpisa se sofinancirajo stroški obnove, prenove, rekonstrukcije in modernizacije kulturnih spomenikov v lasti občin ter drugi stroški prijavitelja, ki so nujni za doseg ciljev projekta in oživljanje objekta. Finančna sredstva za sofinanciranje projektov zagotavljata Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in Republika Slovenija v razmerju 85:15. Delež sofinanciranja projekta je do 100 odstotkov upravičenih stroškov projekta in do največ 1.000.000,00 €.

Skladno z navedenim znašajo upravičeni stroški 999.153,60 €, neupravičeni pa 218.351,20 €. Predvidena višina sofinanciranja stroškov projekta tako znaša 999.153,60 €. Preostanek sredstev v višini 218.351,20 € predstavljajo proračunska sredstva Občine Slovenska Bistrica.

TABELA 14: UPRAVIČENI IN NEUPRAVIČENI STROŠKI PROJEKTA, TEKOČE CENE

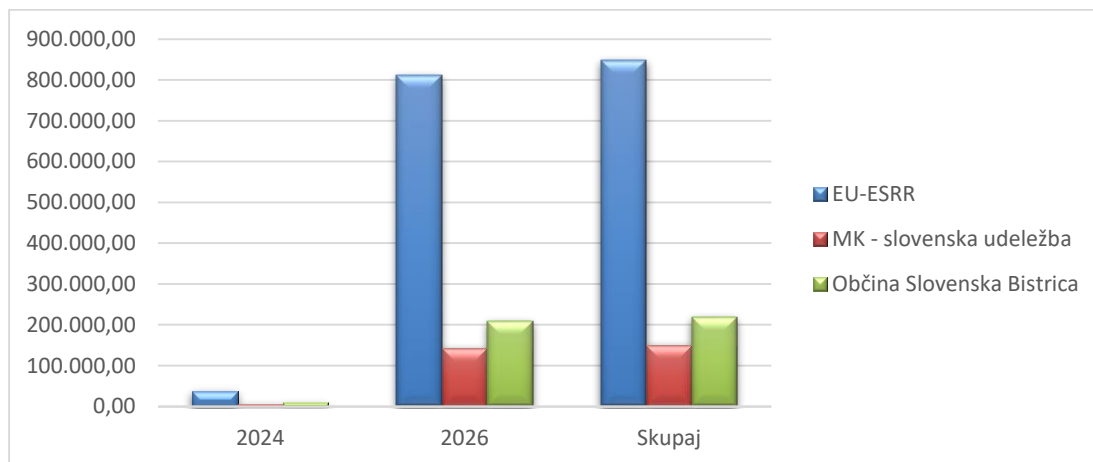
Vrsta stroška	Upravičeni stroški	Neupravičeni stroški
GOI DELA - obnova strehe	629.228,57	138.430,29
Strokovni nadzor	22.741,45	5.003,12
Konservatorsko-restavratorski posegi	6.648,19	0,00
Projektna dokumentacija	36.820,00	8.100,40
Elaborati	6.900,00	1.518,00
Digitalizacija	281.809,41	61.998,07
Promocija kulturno-turističnih produktov	15.005,98	3.301,32
SKUPAJ	999.153,60	218.351,20

TABELA 15: VIRI FINANCIRANJA

		Leto 2024	Leto 2025	Leto 2026	SKUPAJ
Nepovratna sredstva		43.720,00	0,00	955.433,60	999.153,60
	EU-ESRR (85%)	37.162,00	0,00	812.118,56	849.280,56
	MK - slovenska udeležba (15%)	6.558,00	0,00	143.315,04	149.873,04
Lastni viri - Občina Slovenska Bistrica		9.618,40	0,00	208.732,80	218.351,20
SKUPAJ		53.338,40	0,00	1.164.166,40	1.217.504,80

SLIKA 14: FINANČNA KONSTRUKCIJA PROJEKTA

8.7 Pričakovana stopnja izrabe zmogljivosti oziroma ekonomska upravičenost projekta

Projekte, kamor uvrščamo tudi obravnavano operacijo, ki so v osnovi širšega družbeno-ekonomskega pomena, ni mogoče ocenjevati le s finančne perspektive, saj projekt v osnovi ni namenjen izključno tržni dejavnosti, ampak se njegov doprinos kaže v širših družbenih koristih, ki jih njegova izvedba zagotavlja v lokalnem okolju.

Njegova vrednost se kaže predvsem v koristih, ki jih bo projekt omogočal na področju demografskega, družbenega, socialnega, gospodarskega in tudi ekološkega razvoja, kot na primer:

- Prispevek kulturne dediščine k človekovemu razvoju in kakovosti življenja;
- Ustvarjanje družbenih vezi;
- Ustvarjanje pogojev za trajnostni razvoj;
- Ohranjanje vloge, ki jo ima kulturna dediščina v okolju;
- Širitev možnosti za povezovanje in združevanje akterjev na področju kulture in turizma s ciljem večanja dodane vrednosti ipd..

9 UGOTOVITEV SMISELNOSTI IN MOŽNOSTI NADALJNJE PRIPRAVE INVESTICIJSKE, PROJEKTNE, TEHNIČNE IN DRUGE DOKUMENTACIJE

Z Dokumentom identifikacije investicijskega projekta se ugotavlja, da je investicija v izbrani varianti, smiselna in nujno potrebna za ohranitev Bistriškega gradu kot osrednjega kulturnega spomenika državnega pomena pri nas.

Glede na vrednost projekta je potrebno v skladu z Uredbo o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ (Ur.l. RS, št. 60/06, 54/10 in 27/16) pripraviti še **Investicijski program**.

Za projekt je bila izdelana projektna dokumentacija:

Vrsta projektne dokumentacije	Izdelovalec	Faza priprave	Datum
Idejni projekt (IDP) št. 006_2024	Energo Maks d.o.o. Škalce 1h, 2310 Slovenske Konjice	Zaključeno	Oktober 2024
PZI št. 006_2024	Energo Maks d.o.o. Škalce 1h, 2310 Slovenske Konjice	Zaključeno	Oktober 2024